

БОРБА

И М Е К О Ј Е Ж И В О Т З Н А Ч И

Број 10
Субота, 19. децембар 2020.

Основана 1922. године

Бесплатан
примерак

• ИСПРАЋАМО ТЕШКУ И ИЗАЗОВНУ 2020.

Како смо некада славили нове године

Деведесетих година, по угледу на европске метрополе, дочеци су почели да се организују на трговима и градским улицама, уз обавезан наступ естрадних звезда и ватромет у поноћ. Такође, уласком у нови миленијум, новогодишње журке организовале су се и по клубовима, кафићима, ресторанима, па се овакав начин славља наставио и траје и дан-данас. Тих година увела се и новина, а то је реприза Нове године, која се прославља сутрадан, 1. јануара, на сличан начин.

→ стране 12-13

• КАТАРИНА БАЈЕЦ, ЛЕКАР И НОВИНАР, О ЕТИЦИ У ОБЕ ПРОФЕСИЈЕ

О здрављу бринемо тек кад га изгубимо

Мој утисак је да већина здравље углавном подразумева, а тек када се проблем деси почне да се њим и бави. То је једна од основних грешака - недовољна свест о важности превенције. Управо зато ми сваке недеље заједно здраво мислимо и мењамо погрешне навике.

→ стране 2-3

ФОТО: ЗОРАН ЛОНЧАРЕВИЋ

• У ПОСЕТИ БЕЛОЈ ЦРКВИ Планине, језера, виногради...

Након Срема и северне Бачке, на ред за путовање долази и Банат. Иако је мало скромнији од претходна два региона, никако не можемо рећи да нема шта да нам понуди. Путujemo у јужни Банат, на чијем се подручју налази мноштво туристичких мотива. Вршачке планине, Белоцркванска језера, Делиблатска пешчара, плодни вршачки виногради и још много других атракција су нам на располагању.

→ стране 20-21

• НОВИНАРКА И КЊИЖЕВНИЦА МАРА КНЕЖЕВИЋ КЕРН Зелено је ново црвено

Екологија је, нажалост, постала бренд који продаје робу сумњивог порекла и квалитета, а термин климатске промене послужио је корпоративним предаторима да развију бизнис века. Пропагандну машинерију покренуо је на својој кабловској ТВ пророк Ал Гор - климатолог аматер из Клинтонске администрације, објављујући документарни памфлет "Непожељна истина", којим најављује убрзано загревање планете и крај света уколико нешто не предузмемо.

→ стране 4-5

ДР КАТАРИНА БАЈЕЦ, АУТОРКА ЕМИСИЈЕ “ЗДРАВО МИСЛИ”

ОШТРИМ ПОЛУКРУЖИМ СКРЕТАЊЕМ НА ПРАВИ

Ја сам само лекар који је пожелео и добио прилику да све оно чему учи пацијенте у ординацији сада може да чује и усвоји више људи

Непосредношћу, препознавањем најинтригантнијих тема и лакоће да и накомпликованије дијагнозе, препоруке и процедуре објасни тако да је једноставно разуме најшира публика, др Катарина Бајец се уселила у наше домове. Специјалиста офталмологије која се у новинарским ципелама сналази као да јој је то примарна професија скромно каже да јој гледаоци поручују да је одавно гледају као свог кућног лекара. Како то поверење правда, шта је све питају гледаоци, али и како да се чувамо током празника, за Борбу говори Катарина Бајец.

➔ **За којим лошим навикама смо посегли од локдауна наовамо и како да се сада с њима изборимо у новим околностима?**

- Нове околности донеле су нам и “ново нормално”. А то је, између осталог, мање социјалних контаката, рад од куће и неизвесност услед целокупне ситуације. Имајући то у виду, не чуди што се многи жале на мањак физичке активности, вишак килограма услед веће количине, углавном оне мање здраве, хране и један пролонгирани стрес. Рекла бих да су то кључне ствари које нам је актуел-

на ситуација донела. Борба с њима креће из главе. Важно је здраво мислити, правити здраве изборе и доносити здраве одлуке. Свако од нас понекад “скрене с тог здравог пута” и то је потпуно нормално. Али је веома важно на време наћи “полукружно скретање” и вратити се на здраву стазу.

➔ **Одговорност лекара је једна страна медаље, а како налазите баланс између лекарске етике и оне медијске? Да ли ту постоји нека врста компромиса?**

- Када је етика у питању, компромиса не сме да буде. Свака информација у вези

аудиторијуму јасна презентација и објашњење.

➔ **Како, када и зашто сте направили тај мост између лекара и новинара?**

- Било би веома нескромно са моје стране да себе назовем новинаром. То је озбиљна професија, која захтева образовање, таленат, ширину и константан рад на себи. Баш као и позив лекара. Ја сам само лекар који је пожелео и добио прилику да све оно чему учи пацијенте у ординацији сада може да чује и усвоји више људи. Захваљујући “Јунајтед медији”, у склопу које је и Нова С телевизија, где се емисија емитује, гледаоци и ја из недеље у недељу заједно здраво мислимо, правимо здраве изборе и доносимо здраве одлуке. Моја жеља проистекла је из Хипократових речи, које су основ превенције: “Најбољи лек од свих јесте учити људе здрављу тако да им лек никада не затреба.”

➔ **Шта вас гледаоци највише питају, које теме “намећу”?**

- Теме су разне и трудим се да увек ослушкујем интересовања гледалаца. Кроз више од сада већ близу 20 година праксе научила сам шта је то што људе који нису у медицини највише буну, ствара им страх или нелагоду, као и које су грешке које пацијенти најчешће праве.

➔ **Како бисте оценили однос грађана према сопственом здрављу?**

- Мој утисак је да већина здравље углавном подразу-

Већина здравље углавном подразумева, а тек када се проблем деси почне да се њим и бави

са здрављем мора да буде заснована на провереним и на науци заснованим чињеницама. Од тога никада не одустајем. То је темељ. А онда се на њега надограђује интересантна и ширем

мева, а тек када се проблем деси, почне да се њим и бави. То је једна од основних грешака - недовољна свест о важности превенције. Управо зато ми сваке

недеље заједно здраво мислимо и мењамо погрешне навике. Да ли сте некада имали неку врсту фидбека од својих гледалаца у односу

Здраво је очистити душу сузама

➔ **У нашем народу постоји изрека “Сузе чисте душу”, има ли истине у њој?**

- Аутор најпродаванијег бестселера Њујорк тајмса “Љубав воли” Боб Гоф је написао: “Оно што нас доведе до суза одвешће нас и до благодети.” И ја се потпуно слажем с њим. Понекада је здраво “очистити душу сузама”.

НИМ
ПУТ

Најбољи лек
од свих јесте
учити људе
здрављу
тако да им лек
никада не
затреба,
Хипократ

ФОТО: ЗОРАН ЛОНЧАРЕВИЋ

тему коју сте обра-
у емисији?

ад је емисија крену-
товањем, гледаоци
тивно учествују у
еми, што ми је до-
дстицајно јер је то
мо на правом путу
дно радимо добар

ли вас је нешто
им порукама и
ма посебно ди-
ло да другачије
ате о било којој

људска судбина
везе са здрављем
стави траг. Не мо-
равим писмо па-
че с којом сам и
у контакту, а која
гледане емисије
љног објашњења
амопреглед дојки
ала чворић". У пи-
ло малигни тумор,
а време третиран
безбрижно ужива
на живота. Радује
о емисију прате
групе. Па тако
ледње време,
се "уселила

у домове и постала поро-
дични лекар". Посебно ме
испуњава и то што гледаоци
са мном деле сваку здраву
промену коју су направи-
ли и, захваљујући емиси-
ји, усвојили. Управо такве
ствари дају смисао мојој
мисији подизања свести о
здрављу и превенцији на
виши ниво.

➔ Пред нама је дуг
празнични период
и замка да у замену за ве-
лика окупљања посегнемо
за великим оброцима - на
шта би требало да обрати-
мо пажњу?

- Мој савет је увек исти.
Здраве навике не треба да
имају дане одмора. Оне
треба да су увек с нама.
Уживање у доброј књизи,
музици и људима с који-
ма празник проводите је
лековитије него уживање
у храни. Мада, потпуно је
прихватљиво дозволити се-
би и ту врсту уживања. Као
и за све у животу, важно је
само наћи меру. Умереност
је кључ здравља и физичког
и менталног.

СНЕЖАНА ЋОРЂЕВИЋ

ФИЛМ "СВЕДОЧАНСТВА" БРАНКЕ
БЕШЕВИЋ ГАЈИЋ

Тумани, тумани

Манастир Тумане и МС ФИ-
ЛМ продукција представили
су дугометражни докумен-
тарни филм "Сведочанства"
награђиване редитељке Бран-
ке Бешевић Гајић. Филмска
прича о манастиру Тумане
доживела је светску преми-
јеру у оквиру документарног
програма на Мостар филм
фестивалу - филмске глуме
20. 10. 2020, где је наша про-
слављена редитељка Бранка
Бешевић Гајић са колегама из
региона глумцем Миром Бар-
њакм и талент-агентом Ани-
лом Гајевић била и у саставу
стручног жирија у такмичар-
ском играном програму.

Бранка Бешевић Гајић је у
оквиру филмског фестивала
одржала мастерклас на тему
играног филма/филмске ре-
жије у дигиталном меди-
ју, иначе њеног докторског
уметничког рада, који ће се
реализовати под менторством
професора др Ивана Правди-
ћа и др Соње Маринковић на
Универзитету уметности у
Београду.

Прича о манастиру Тумане
која је угледала светлост дана
у Мостару је документарно-
истраживачки филм који се
базира на стварним релеван-
тним исцељењима верника
који посећују култну свети-
њу манастир Тумане, који се
налази у голуначкој долини
на самој долини истоименог
поттока, 12 километара уда-
љен од Голупца, посвећен је
Светом арханђелу Гаврилу,
а његово оснивање везује се
за Милоша Обилића, за име
манастира везано је неколико

предања прослављеног косо-
вског јунака.

Милош је рођен у обли-
жњем селу Кобиље, а имао је
свој дворца у оближњем селу
Двориште. Приликом одла-
ска у лов нехотице је ранио
испосника Зосима Синаита,
који је пребивао у оближњој
пећини.

Када га је понео видару на
лечење, пустињак му рече:
"Ту мани, нема лека, пусти
да ту умрем." Да окаје грех,
Милош подиже задужбину -
манастир у који положи Зо-
симове мошти.

Док је зидао манастир, сти-
же кнежев позив да дође у бој.
"Ту мани", па дођи на Косо-
во. Од двоструког "Ту мани"
манастир добија име Туман,
људи га од милоште зову Ту-
мане.

У овом филму се трага за
сведочанствима аутентич-
них сведока. Манастир Ту-
мане је познат широм света
без обзира на веру и нацио-
налност, а у светињу дола-
зе људи тражећи спасење и
очекујући помоћ.

ИМПРЕСУМ

ОСНИВАЧИ И ИЗДАВАЧ: УДРУЖЕЊЕ ЗА ЗАШТИТУ БОРБЕ, ДИРЕКТОР: АНДРИЈА ЈОРГИЋ
АДРЕСА: ТРГ НИКОЛЕ ПАШИЋА 7, 11000 БЕОГРАД
ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: ИВАН М. МИЛАДИНОВИЋ
УРЕДНИЦИ: ЕЛЕНА СТОЈАНОВИЋ, АЛЕКСАНДРА МАЛУШЕВ

ФОТОГРАФИЈЕ И МАТЕРИЈАЛ: НОВИНСКА И ФОТО ДОКУМЕНТАЦИЈА "БОРБА"
КОНТАКТ: casopisborba@gmail.com / 062 8014422
ВИЗУЕЛНА ИЗРАДА СТРАНИЦА: ЕМИТ 24. Д. О. О.
ШТАМПА: ГП КОМПАНИЈА "ШТАМПАРИЈА БОРБА" АД

МАРА КНЕЖЕВИЋ КЕРН О ЗЕЛЕНОЈ ПРОПАГАНДИ И ИНТЕРЕСИМА

Его нас је одржао у хо сада разара друштво

Највећи загађивач је војна индустрија, али се, штитећи интересе инвеститора, то не изговара, па су највећи непријатељи планете, човек и краве, истиче Мара Кнежевић Керн

Црвене лампице последњих година упозоравајуће бдију над “зеленим” концептима, све су очи упрте у иницијативе, активисте, државна и наддржавна решења ових горућих проблема. Свет се, као уосталом и у свему другом, поделио у непомирљиве таборе: климатске промене не/постоје, Земља и живот на њој би ионако генерисали количину ЦО₂, с којом се данас боримо, до тога да је сав отпад који је човек створио превазишао тежину укупног живота на планети... Мара Кнежевић Керн је књижевница и новинарка која се овим темама бави кроз призму интереса и морала, те нашег потрошачког карактера.

- Управо сам објавила роман “Фумарола”, који се бави екологијом душе. Пролазећи кроз пакао пролећа 1999, наметнула ми се тема везана за природу зла, трагала сам за одговором на питање шта НАТО пилоти осећају док бацају бомбе - да ли то раде механички, не размишљајући, или у томе уживају. Одговоре сам потражила у ноћним разговорима са онима који су се и сами носили са темом зла. Међу њима су: Егзипери, Малапарте, Горки, Куци, Кафка, Андрић... “Век ружичасте боје лососа” - како га је назвао Малапарте - пред нашу генерацију поставља нове изазове и тражи нове вештине - за Борбу разговор започиње Мара Кнежевић Керн.

→ С почетка пандемије преплављивале су нас “фотографије” познатих светских метропола у које су се вратиле животиње, сада када су се људи повукли. Касније се открило да су те фотографије биле лажне. Како ви гледате на то?

- Екологија је, нажалост, постала бренд који продаје робу сумњивог порекла и квалитета, а термин климатске промене послужио је корпоративним предаторима да развију бизнис века. Пропагандну машинерију покрећу је на својој кабловској ТВ пророк Ал Гор - климатолог аматер из Клинтонове администрације, објавивши документарни памфлет “Непожељна истина”, којим најављује убрзано загревање планете и крај света уколико нешто не предузмемо.

“Глобалистански” медији су - подржани УН Панелом за климатске промене - синхронизовано преузели кампању борбе против загревања планете, након чега је уследио стампедо зелених инвеститора, на челу са “филантропом” Билом Гејтсом. Он је већ имао спреман пакет мера за “хлађења Планете”, предлажући експерименте затамњења сунца изазивањем ерупција вулкана, лансирање балона с прахом гвожђа којим би засипао океане, расејавање облака... У жељу операције објављена је непријатна вест: УН су 2007. мерењем утврдиле да Ал Горов графикон хокејашког штапа нема

Цивилизација опседнута напретком

→ За нама је 2020, обележена пандемијом. Шта очекујете у будућности??

- У уводном делу своје књиге цитирала сам Гетеовог Врачевог шегрта: “Господе, несрећа је велика... Духове које сам пробудио не могу више да контролишем.” Надам се да ће овај предак довести до буђења цивилизације, опседнуте “напретком” и “технолошким развојем”, и да ћемо присилно успорени коначно утврдити границе раста.

КОРПОРАЦИЈА ОРДИ,

никакву научну вредност и да је Земља у међувремену почела да се хлади. Нама то још нико није јавио. Капитал се одмах престројио, уместо повлачења инвестиција филантропи су променили реторику: “Боримо се против климатских промена” (ма шта то значило). И тако је путујући циркус наставио да кружи, организујући климатске самите, да би кампања добила и своју звезду - Грету Тунберг, не би ли омекшали срца неверника.

А што се климатских промена тиче, српски астроном, климатолог и геофизичар Милутин Миланковић доказао је да клима на земљи зависи од астрономских промена Земљиног положаја у односу на Сунце, чиме је објаснио појаву ледених доба и климатских промена у прошлости и будућности.

Да би зелени империјализам наставио колонизацију човечанства шоу мора да се настави. На оптуженичку клупу је стављен човек, оптужен што дисањем избацује ЦО2 (без кога нема живота на Земљи), а уз њега су страдале и краве “због емитовања гасова стаклене баште”.

➔ **Али све топлија лета и зиме и све загађенија вода и ваздух су евидентни, количина микропластике такође. Нешто од тога мора бити тачно?**

- У књизи “Врачев шегрт” дала сам реч другачијим гласовима, научницима и независним истраживачима, који су прозрели намере зелених предатора што под маском бриге за планету ничу као печурке после кише, умрежене еко-френдли корпорације преузимају бригу о нашој будућности, заводећи еко-диктатуру. Они имају и своју библију - Агенду 21, благословљену од УН, која им даје покриће за све њихове екоцидне комерцијалне активности. Ова агенда садржи директиве за тиху, пузајућу колонизацију човечанства.

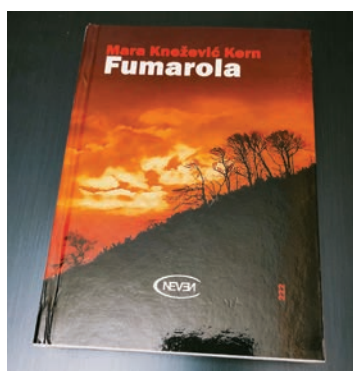
Док се на климатским

Док се Трећем свету прети таксама за “прелазак на зелено”, енглеска краљица у Бангладешу проширује површинске копове рудника угља

самитима прети земљама Трећег света да ће морати да изнесу на својим плећима цех преласка на зелено, увођењем еколошких такси онима који своју енергетску независност захваљују угљу, енглеска краљица у Бангладешу проширује површинске копове рудника угља у власништву круне, уништавајући пољопривредно земљиште, уз протеривање 200.000 староседелаца са вековних огњишта. Али што је дозвољено Јупитеру није дозвољено волу.

Иза зелене маске краљица најављује увођење закона за заштиту нафтних компанија, такозвани фракнинг закон, којим се омогућава неометано испумпавање гаса из шкриљаца. Екоцидна фракнинг технологија спроводи се упумпавањем енормних количина воде помешане са хемикалијама, која продире у водотокове, уништавајући изворе питке воде. С обзиром на то да ову воду немају где да депонују, формирају се токсична језера с натписом “купање опасно по живот”.

➔ **Како гледате на напоре појединаца и мањих група да се изборе за здравију животну средину? Има ли њихов труд смисла?**

- Ценим напоре појединаца и група на локалном нивоу, међу којима су борци против изградње миниелектрана, али је за многе потоке већ касно. Акција је делотворна само у тренутку усвајања закона, па је неопходно послушати шта се иза брда ваља с обзиром на то да закони у капитализму најчешће штите интересе инвеститора. Еко-активисти често занемарују екоцидну природу капитализма, која локалне успехе чини само

привременим. Књига Дерекa Џенсена “Endgame” може помоћи активистима на локалном нивоу у осмишљавању стратегије за борбу против корпорација.

Америка је донела закон којим се активисти - што се на терену боре против екоцидних пројеката - проглашавају еко-терористима. У књизи “Зелено је ново црвено” новинар Вил Потер упозорава на буђење духа макартизма, с том разликом што на мети више нису црвени, већ зелени. Према закону против тероризма (изгласан након 9/11) - свако на кога падне сумња да је терориста може бити ухапшен и задржан на неодређено време, без икаквих доказа и фер суђења.

➔ **Међу највећим загађивачима на свету сматрају се прехранбена и текстилна индустрија. Шта је у томе истина, а шта фабриковање нових потреба и навика грађана-потрошача?**

- Највећи загађивач на свету је војна индустрија - њихове активности су табу тема за организаторе и учеснике климатских самита, на којима се одиграва фарса око “злогласног” CO2.

Да би скренули пажњу са одговорности војног сектора за последице бомбардовања осиромашеним уранијумом, праћено загађивањем река и земљишта, хране и ваздуха, уз колатералну штету у људским животима, они нас замајавају прозивањем “највећих загађивача”, међу којима су краве и људска бића.

➔ **Шта је на сваком појединцу да учини да живот на планети заиста буде здрав, одржив, праведан?**

- Хомосапијенс по својој природи није способан да успостави одржив еко-систем, што се види на основу карактеристика друштва какво је створио. Наша култура се превише ослања на науку која се не бави етиком ни моралом. Ако желимо да опстанемо, морамо савладати сопствену природу - егоизам је био предуслов за опстанак у хорди, данас је он узрок пропасти друштва.

Уместо толеранције као политичког пројекта којим се промовише егоизам и шаље порука: “Толериши га, али гледај своја посла”, уведимо појмове којима се подстиче развој атрофираних особина, као што су солидарност, пожртвованост, скромност и способност да препознамо потребе других.

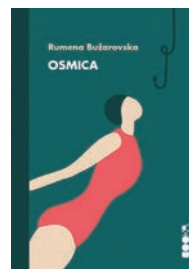
Александра Малушев

НОВЕЊИТЕ

Осмица

Румена Бужаровска
Бука

“Осмицу” чине кратки одломци из живота жена различитих животних доба, интимни увиди у психу ликова и дискретно потцртане односе моћи. Било да приповеда о вршњачком изругивању, нескладном браку, трауматичном одласку гинекологу или нестајању сопственог ја под свекрвиним кровом, свака од прича чита се као напета драма која хрли катастрофи, емотивном распаду и краху породичних односа. Румена Бужаровска осећа жену, њен отпор и сламање под притиском окошталог патријархалног друштва, а њени ликови, не само женски, уверљиви су у својој људскости: упечатљиви по слабостима и крхкости, дати у неколико потеза али врло живописно.

Илона Страшна

Никола Моравчевић
Архипелаг

Моравчевићева “Илона Страшна” је роман о једном недовољно осветљеном делу српске, мађарске и европске историје из прве половине 12. века. Позната у Угарској тог доба и у каснијим предањима као Илона Страшна, Илона је, заправо, Јелена Вукановић, ћерка великог жупана Рашке Уроша II Вукановића, која је удајом за Белу Другог Арпада постала угарска краљица. Стицајем несрећних историјских околности Бела се од најранијег детињства нашао у средишту династичких и племићких сукоба и трвења. Његов стриц Калман Арпад, уз подршку великог дела најзначајнијих угарских племића, ослепео га је још као дечака да би га онемогућио да дође на престо. Али како Калманов син краљ Иштван Други није имао деце, Бела је ипак успео да после Иштванове смрти постане угарски краљ. Због Белиног слепила Јелена је од првог дана у Угарској била његов савладар.

МИРЈАНА КАТИЋ, ПРВА ДИРЕКТОРКА МАТЕМАТИЧКЕ ГИМ

Математичка гимназија, као једна од најбољих београдских средњих школа, а можда и свих школа у Србији и региону, још од 1966. служи као одскочна даска најбољим младим надама надареним у области природних наука. Ипак, за импресивне резултате и стипендије на најпрестижнијим светским универзитетима није довољан само математички ген већ и много уложеног труда. С обзиром на то да ђаци ове школе од националног значаја у последње две године са међународних такмичења долазе са лаворикама имали смо сјајан повод за разговор са првом женом на челу ове образовне установе директорком Мирјаном Катић.

➔ **Математичка гимназија је ове године обележила 54. рођендан. Шта је то што је издваја од осталих школа?**

- Од самог почетка идеја је била да ово буде гимназија у којој ће се школовати деца која су посебно талентована у области природних наука. Када је школа тек настала, нажалост, уопште није добро прихваћена, зато што је у то време Србија била социјалистичка држава, у којој било каква врста елитизма није била друштвено прихватљива. Сматрам да је за само оснивање, као

Када деца испред себе имају висококвалитетан модел, она не само да га цене већ га и усвајају и науче да се и она тако опходе, каже прва жена једне од најуспешнијих школа у региону

и за све препреке током разних даљих промена у Србији, било потребно много храбрости да би се одржала почетна идеја, која је заправо и била главни мотив. Једна од есенцијаних ствари које

су сачувале школу и одржале је на високом нивоу јесте чињеница да су многи млади људи из ове школе наставили пут науке, а онда су се с надограђеним знањем враћали као кадар управо овде

где су и стекли одличне основе за будућност.

➔ **Ова школска година је била изазов за ученике и професоре. Како сте се ви носили са променама?**

- Што се формалне организације тиче, морам бити нескромна и рећи да смо се одлично снашли. Ученици и професори ове образовне установе, када се ради о коришћењу савремених алата, осим знања, такође имају и вештине и компетенције на веома високом нивоу. Захваљујући нашим бившим ученицима, успели смо у свакој учioniци да обезбедимо најбоље могуће услове да се настава директно преноси, а због могућности интеракције коју овакав тип предавања омогућава, сигурна сам да је у овим околностима то засигурно најбоље што ученицима можете понудити. Најзахтевнији и најкомплекснији проблем ове тешке ситуације без сумње јесте чињеница да немате увек прави и одговарајући одговор на питања својих ученика. Суштина доброг предавача представља његову способност да одговори на разна питања деце, не само на она везана за градиво и школу. У оваквим моментима нарочито је незгодно наћи прави одговор, поготово зато што су и млади врло осетљиви, уплашени и збуњени, тако да бих то дефинитивно издвојила као најтеже.

➔ **Ваша ученица Јелена Иванчић проглашена је за најбољег женског такмичара на свету. Чиме се посебно поносите?**

- Јелена Иванчић има посебно место у историји Математичке гимназије, она је прошлог лета у

ГИМНАЗИЈЕ У БЕОГРАДУ

МЛАДЕ ПОРОДИЦА

Енглеској, на последњој међународној олимпијади из математике, односно најважнијем и највећем математичком такмичењу на свету, за Србију освојила златну медаљу. Она је такође носилац престижног признања које се због популаризације математике међу девојкама одавно додељује искључиво младој девојци са најбољим резултатом. Овим достигнућима Јелена је осигура-ла своје место као најбоља ученица Математичке гимназије досад, по свим критеријумима, и апсолутно заслужује да, осим њених родитеља, и цела наша заједница, па тако и цела Србија, буду поносни. Посебно морам да истакнем да за нас ова 2020. није прошла само у знаку КО-ВИД вируса, већ и у знаку мог ученика Добрице Јовановића и низа његових фантастичних успеха. Добрица је пре неколико дана освојио златну медаљу на Балканијади из математике, два

месеца пре тога, на Међународној олимпијади из математике, а летос златну медаљу на Олимпијади из физике, на којој је Србија први пут учествовала, што његов успех аутоматски чини већим. Поносна сам на све своје ученике, на њихов ентузијазам, љубав према овим наукама, као и на жар и жељу за учењем и такмичењем и у ово помало незгодно време и веома сам им захвална на томе јер они су наша покретачка снага.

→ **Како да задржимо младе научнике и наде у Србији?**

- То је врло тешко питање. То је јако тешко постићи у скорије време, с обзиром на то шта је наша земља све прошла. Бојим се да светски универзитети нашим ученицима у овом моменту могу понудити нешто више од наших.

Они јесу одлични, али ми се чини да наша деца мисле да им је лакши пут да постигну нешто у светским оквирима уколико директно крену са престижних светских универзитета. С моје тачке гледишта, то и није тако страшно. Сматрам да је много важније да знају да чак и уколико оду имају где да се врате. Својим новостеченим знањем унапредиће ово друштво да буде много боље и за њихову децу, али и за све оне који ће се школовати после

њих. Дакле, важно је само да ти одласци нису коначни.

→ **Ваши ученици су и након одласка из школе врло успешни и нижу признања. Која је по вама формула успеха?**

- Сматрам да је кључ у томе што они

Математичку гимназију осећају као свој дом. Наши ученици су свесни да се овде сви професори изузетно труде, а искреност и ревноност се увек препознају. Када деца испред себе имају висококвалитетан модел, они не само да га цене већ га и усвајају и науче да се и они тако опходе. Осим ученика који се по завршетку студија у иностранству враћају да раде као кадар у нашој гимназији,

многи помажу и док их не заврше. Најбољи пример за то дефинитивно је Недеља математике, коју у децембру наши бивши ученици, сада већ на престижним светским универзитетима попут Јејла, Оксфорда и, наравно, Принстона, несебично организују за своје млађе колеге и поред тога што месецима пре нису били у свом граду са породицама и засигурно имају и шта друго да раде. Стога закључујем да оно што младе без сумње покреће и враћа нама јесте

осећај заједништва и припадности једној великој породици.

→ **Какви су ваши планови и циљеви за следећу годину?**

- Морам признати да уопште нисам скромна. Имам веома велика очекивања и од себе и од својих сарадника, али и од ученика. Сваке године пожелим да нам предстојећа година донесе макар онолико успеха колико и претходна. Ствар је у томе да када постигнете нешто велико, вансеријски, као што су Добрица и Јелена у претходне две године, помислите да је то, то и да нема даље. Према томе, најлепше од свега јесте што вас свака следе-

Када постигнете нешто велико, вансеријски, као што су Добрица и Јелена у претходне две године, помислите да је то, то

ћа година позитивно изненади и донесе нешто ново. Пре свега желим да сви будемо здрави и да све ово што нас је задесило брзо прође, а ја сам рођени оптимиста, па верујем да ћемо се у што краћем року вратити нормалном животу и функционисању. И за крај, пожелела бих да наши ученици остану одговорни и да наставе да гаје љубав према природним наукама и ономе што носе у себи.

ИВАНА ЗОРКИЋ

Сиви облаци над безбрижним данима

→ **Део сте Математичке гимназије већ годинама. Прво као ученик, потом професор, а сада сте на челу школе...**

- Одувек сам желела да се бавим математиком, да будем професор, али не могу да кажем да сам планирала да то буде баш на овом месту. Имала сам жељу да љубав коју осећам према математици и према овој школи пренесем на децу. Свесна сам свих њених вредности, али и мана, које се, наравно, трудим да исправим, али суштински ја осећам ову школу као свој дом. У време када сам била ученик, колико год дани у клупама били безбрижни у држави, нажалост, нису били и то памтим као

сиве облаке који су се надвијали над најлепшим периодом овде. У време професуре најтеже су ми увек падали почеци и нови изазови јер су деца пуна очекивања, која сам се увек трудила да испуним, а у периоду откад сам директор ове школе, ситуација са вирусом ми је најпроблематичнија. Највећу радост доносили су ми управо ти преломни моменти. Достигнуће на које сам најпоноснија јесте када сам постала први женски директор у 53 године ове школе, што је за мене изузетно значајно јер дајем пример својим ђацима да је и те како могуће постићи све оно што желиш и за шта се трудиш и бити награђен за свој напоран рад.

ЂОРЂЕ КАДИЈЕВИЋ, ИСТОРИЧАР УМЕТНОСТИ, СЦЕНАРИСТА

Све добре нама уједињују све

Ми смо дошли у једно стање апсолутне неодговорности, наравно, она је далеко од слободне јер ми смо заправо робови те неодговорности и скупо плаћамо то што више нисмо одговорни ни пред ким и ни пред чим, каже Кадијевић

Биографске референце Ђорђа Кадијевића су место опште културе. Он је историчар уметности, ликовни критичар, сценариста... али већина нас ће се наклонити када чује да је баш он иза чувених филмова "Лептирица" и "Свето место". Његово животно искуство је интерактивна енциклопедија која се сваког тренутка попуњава, ми само треба да знамо шта тражимо. Екипа Борбе је покушала да из овог амалгама извуче мудрост за ова, па, најблаже речено, изазовна времена.

→ **Кажу да се управо завршава једна од најтежих година. Шта вама сећање каже да ли смо, као друштво, прошли и кроз веће изазове?**

- Људи са искуством свега што су претурили преко главе

у том времену тешко могу да се одлуче и кажу шта је заиста најтеже. Мислим да би било исто када би покушали да кажу шта је најбоље. Али што се тежине и муке, невоље и негативитета, деструкције, искушења и патње тиче, било их је толико да се заиста тешко одлучити. Да пођем од свог искуства, мислим да се у најгоре дане за мога века може убројати Други светски рат, који сам имао прилике да проживим. Али знате шта, за време Другог светског рата била је једна апокалипса, једна страхота. Ми сви смо тада знали како је тај рат почео, ко га води, знали смо шта је данас, а шта сутра може бити и шта је било јуче. Знали смо да ће рат кад-тад бити завршен, знали смо чак и то ко ће изгубити тај рат и да ће доћи једно друго време, које треба само сачекати. Међутим, у последње време

доживљавамо на приличном временском растојању једну нову апокалипсу, која се битно разликује од ратних страхота, које се, бар у мом искуству, не могу поредити ни сачим. За разлику од околности везаних за судбину човека, ви можете преживети један светски рат, то може да се деси, као што се може десити да га не проживите, али ако сте га већ проживели, знате ви, убудуће све што се догоди постављате у једну супер позицију према том искуству и све тегобе и несреће које су се касније догађале у поређењу са страхотама Другог светског рата не могу да издрже конкуренцију.

→ **Шта то данас живимо?**

- Ми смо данас суочени са масовном, планетарном zarazом, која има жртава таман толико да са најбољом перспективом прети да надмаши жртве Другог светског рата. Разлика је у томе што ми за ову невољу не знамо узрок. Није јасно да ли је клети вирус изашао из лабораторије намерно или случајно или је природна појава. Ако помислите да је природна појава, онда сте у ситуацији да чак и ако сте у старости и проживели сте период живота који ствара утисак потпуног искуства о томе шта је свет и шта је човек и шта се догађа са људским родом у времену, не можете правити никакву компарацију. Ако сте мало поучени у вези с овим о чему говорим, онда можете рећи да је раније у свету било великих пандемија, да је то било веома тешко, много жртава, много болних трагова које заправо никад не

Кадијевић и Мики Манојловић на снимању серије 'Вук Караџић'

ФОТО: БОРБА

У времену после бога ми немамо осећај одговорности, немамо ни осећај једни према другима

, РЕДИТЕЉ И КРИТИЧАР

Мере не ет као зло

Човек без
утопијских
слика не може
да живи

ФОТО: БОРБА

Сцена из култног хорора домаће кинематографије 'Лептирица'

пролазе. Сећања на то шта је чинила туберкулоза у 19. веку и шта је чинила куга или губа у претходним епохама, у времену ренесансе и средњем веку, тако су тешка, да она представљају брме историјске свести за све генерације које су настале касније. Можемо покушати да објаснимо ту појаву тиме да данас постоје комуникације, хтели не хтели, где људи из једне регије доспевају у другу, па у трећу, и то представља једну динамичну коресподентну целину, какву никад није представљао у прошлости.

→ Како стојимо са емпатијом?

- Комуникативност представља хомогенизацију појма жртве у односу на читав нараштај људи, на читаво човечанство у овом тренутку историје. Нека цела та популација живих људи данас представља једну у негативном смислу врло хомогену целину. Видите како зло уме да хомогенизује тако иначе удаљене и различите људске заједнице на планети, за разлику од добра, које никако да се успостави. Све добре намере никада нису могле да хомогенизују читаву планетарну популацију, а зло може.

Негативитет је увек јачи од сваког позитивног настојања. Ви морате из темеља да мењате ту перцепцију. Ја сада у својој старости морам начелно да мењам комплетну слику о

Гнев од скучености

→ Шта бисте поручили млађем себи?

- Данас су млађи људи мање зачуђени од нас старијих. Ми, стара гарда, у коју и ја спадам, имамо једну визију света у ком смо живели, која је, додуше, увек непотпуно истражена, али, на неки начин, хомогенизована, формирана. Ми на крају живота смо мислили да знамо шта је свет и живот, а онда се јавља ово чудо које показује да, у ствари, уопште нисмо могли да сањамо да је овако нешто уопште могуће. То мене, знате, на неки начин погађа, али не у смислу страха или неке поплашености, неког негативног чуђења, него се буди дубоки револт у нама. Ја осећам двоструку индигнацију и то ми најтеже пада. Прво са оним збивањем које је узрок те индигнације, а с друге стране, и собом самим због скучености коју сада имам прилике да осведочим и видим.

свету, види мајку му, мора да има нешто о чему стварно нико ништа није знао и да се потврди оно данашње увиђање, о ком су имали искуства људи у античко доба. Наше је знање необично скучено и ми оваква изненађења повремено доживљавамо и тек ћемо их доживљавати у нараштајима који ће доћи после нас.

→ Када причамо о пријемчивости уметничких дела, шта мислите да ли људима више одговара да виде реалност или да у уметности нађу бег од реалности?

- То је врло актуелно питање, чију актуелност нико не третира, па онда испада да је и она апсурдна. Уметност има вечито ту дилему да ли ће се окренути ка свету, ка стварнос-

ти, реалности, ономе што је у њој ординарно или ће отићи у други правац у алтернативу метафизике, имагинације, паралелног света. За једну страну

се каже да може бити банална, тривијална и тиме може да одбија човека, то је ако се уметност јако залепи за стварност. Знате она не може избећи онда такве огавности, као што је политика или, рецимо, феномен интереса. С друге стране, у овој метафизичкој оријентацији уметности пребацује се да је сувише трансцендентална да бежи од света од реалности од живота, па готово и од саме себе и да се питамо чему заправо она уопште служи? Као једна есенцијална утопија. Ми данас морамо рећи да имамо довољно искуства историјског да човек без утопијских слика не може да живи.

→ Да ли уметност у овом тренутку данас врши своју функцију и како?

- Све је мањи интерес за уметност и то је оно што је најтеже протумачити. Уметност нема више ауторитет, као што га нема ни религија, заправо ништа што је досад уважавано с великим словом у наслову. Ово је такозвани постисторијски период. Ово је време без бога. Ми смо имали иза себе једну епоху која је имала екстатичну представу о вишем бићу, о апсолутној вредности и о осећају одговорности пред њом. Данас

тога више нема. Живимо у секуларном свету, који није само вулгарно атеистичан него је заправо опустошен што се тиче сваке утопије. Ја не могу другачије назвати ни религију ни уметност него као једну врсту врхунске продукције утопијских алтернатива. Морам признати да је читава егзистенција прошлих генерација, читава њихова култура, све што су постигли, све готске катедрале, Бахова божићна миса, најбоља литература од Дантеа до Томаса Мана, све је прожето религиозношћу и естетизмом, односно љубављу према лепоти и осећајима одговорности. У неокapиталистичком постисторијском свету у ком живимо то осећање је изгубљено, оно је потиснуто. Ми желимо да живимо у свету слободне предузимљивости у ком постоји само један критеријум, а то је критеријум конкретне оперативне и, самим тим, тривијалне вредности оличене у материјалној размени алтернатива. У свету без бога (фигуративно), у смислу све есенцијално, сједињено у појму позитивне ефикасности утопије коју човек ствара. У времену после бога ми немамо осећај одговорности, немамо ни осећај једни према другима. Ви видите до које мере се етаблирао криминалитет, највулгарнија политичка прагматика, доминација најплићег интереса, сасвим сасушеног лишеног свега што је сметало, а то је представа о томе да постоји нешто више од тога пред чим смо одговорни. Ми смо дошли у једно стање апсолутне неодговорности, наравно, она је далеко од слободе јер ми смо заправо робови те неодговорности и скупо плаћамо то што више нисмо одговорни ни пред ким и ни пред чим.

НАСТАВАКУ СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ
МИЛИЦА ДРАШКОВИЋ

Уредник и водитељ градског програма ТВ Студио Б од 1996, мајка прве младе амбасадорке Србије у глобалној организацији Инспиринг гирлс, велики борац за православну веру и правопис. Сања Лубардић је по завршетку студија српског језика и књижевности на Филолошком факултету у Београду, а непосредно пред почетак каријере ТВ новинара, добила позив Богословског факултета на место сарадника у настави на катедри за средњовековну српску књижевност у класи професора Димитрија Калезића. Ту понуду је, упркос адекватном знању из те области, одбила. Завршила је специјалистичке обуке у области медија и маркетинга у Србији и иностранству и члан је жирија за новинарска и друштвена признања.

Сања унапређује садржај и концепт јутарњег програма, интензивира комуникацију са грађанима и инсистира на друштвеној одговорности медија.

У последњем броју Борбе за ову годину укратко нам говори само о неким горенаведеним сегментима.

➔ **Кажу да се само успешни и остварени људи буде у пет ујутру. Шта вас мотивише да сваког јутра устајете, док читав град спава?**

- Време је најскупља ствар на свету. Када рано устанем, богатија сам за више могућности да урадим нешто добро за себе и за оне о којима бринем. Ако сам у доброј фази, радујем се буђењу, као дете рођендану, ако нисам, подсетим себе да морам да будем захвална што имам разлога да навијем аларм и што сам неке потреба. Али да исти тај живот не би постао робија, здраво је да понекад спавате и до подне, да сачувате илузију да сте господар свог живота.

➔ **Да ли је за вас новинарство стил живота или само професионални аспект?**

Од еуфоричара до катастрофичара

➔ **Од почетка марта ниједно "Јутро" уживо није нам прошло до краја позитивно и по плану. Више није питање да ли ће нешто непредвиђено да се деси, него само када ће. Тако да смо сви у тиму са мном на челу у перманентном варирању између еуфоричара и катастрофичара. Добри Јунг би имао много посла са нама... То нам је нова нормалност. Видимо се ујутру, поручује Сања својим пратиоцима на друштвеним мрежама.**

Радујем се рано као дете рођен

Забавља ме да посматрам како се људи из медија прецењују, даве у клановима, личним и професионалним сујетама. Надам се да ће публику једном неко да пита ко колико вреди и ко како ради, поручује Сања Лубардић Анђелковић

Београд пушта да мисле да су га преварили и победили, а онда лагано отресе са својих широких рамена све који су фолиранти

- Не величам новинарство као позив одабраних и мерило развоја друштва. Наше је да пренесемо тачну и корисну информацију за јавност на време. Ништа више и ништа мање. Само то је новинарство, све остало што су данас медији јесу политичке игре, забава, интереси, комерција. Забавља ме да посматрам

како се људи из медија даве у клановима, личним и професионалним сујетама, како се прецењују, како се самохвале. Надам се да ће једном публику неко да пита ко колико вреди и ко како ради.

➔ **Јесте ли се икада запитали како би изгледали ваш живот и каријера да сте прихватили**

понуду да учествујете у реализацији наставе на Богословском факултету у Београду?

- Често. Волим да преиспитујем своје одлуке. Био би то мирнији и, што се тиче мојих најдубљих потреба и талената, испуњенији професионални живот. Али иако сам ја одабрала други пут, на потпуно другачији начин, а

ОГРАДУ И ОПРЕДЕЉЕЊИМА

ОМ буђењу,
дану

не послом, везана сам за Богословски факултет и Српску православну цркву доживотно и нераскидиво.

➔ Да ли је за лош квалитет новинарства смањена улога едукативног карактера телевизије или лоше новинарство узрокује смањење важности едукације путем малих екрана?

- Одбијам предрасуде. Није новинарство лоше, лоше су вести које преноси. Новинари су данас неупоредиво способнији, бржи, утицајнији него раније. Али су, нажалост, због хиперпордукције мање писмени, преоптерећени и слабије плаћени. Интернет је убица квалитета, а интернет је све. Ми живимо на интернету, глад за информацијама је неутољива и зато су новинари под огромним притиском да стално, што брже, производе нове садржаје, нове атракције, много кликова и прегледа. То има високу цену и плаћају је новинари.

➔ Ко бира шта гледамо - уредници, гледаоци или неко трећи?

- Ко плаћа, тај и бира. Властник, оглашивачи, спонзори разних врста.

➔ Шта подразумева истовремени посао и уредника и водитеља емисије?

- Огромну сигурност, способност, утицај, слободу јер сте у суштини моћни због знања и контаката које имате. Гледаоци нам верују, виде по говору и покретима, по питањима која постављамо, да ми на Студију Б нисмо само читачи и лутке којима други пишу текстове.

➔ Са искуством које имате, у послу се с временом стиче рутина. Када сте последњи пут избачени из колосека?

- Само једном, пре две годи-

не. Када ми је отац умро. Док сам била у студију.

➔ Како реагују гледаоци и шта вас питају када се спустите са 22. спрата Београђанке и живите свој "обичан" живот?

- Једини разлог због којег остајем и у овом послу и на Студију Б јесте управо тај однос. Воле нас Београђани, воле нас људи из целог света, не стиде се да то показују, чак и када се љуте на нас. Изливи емоција које нису хејтовање, нису мржња ни цинизам, веома су ретки и у приватним односима данас. Онда можете да замислите колико љубав, поверење и подршка значе на послу. Нема тих пара, али заиста нема, којима се толика срећа и сми-сао постојања може купити.

➔ Како вам изгледа град са те висине? Шта тада Београд поручује?

- Београд је много искусан и мало уморан, тајновит и шмекерчина. Заводљив, а ћутљив. Пушта да мисле да су га преварили и победили, а онда лагано отресе са својих широких рамена све који су фолиранти. Београд се не осваја, Београду се предаш и пустиш да он освоји тебе. Описујем га као неког идеалног мушкарца само зато што га тако и доживљавам. Може бити да је наш однос дијагноза, а може бити и чиста љубав...

➔ Нова година нам се ближи, хоћете ли се 31. децембра у поноћ радовати доласку 2021. или можда више одласку ове хаотичне 2020?

- Дирљиво је што у нашој немоћи верујемо да ће број на календару нешто да промени. Неће. Све се наставља, дај боже само да не буде горе. И да ми будемо бољи.

АЛЕКСАНДРА ЋОРЂЕВИЋ

НОВА АУТОРСКА ЕМИСИЈА
МИРЈАНЕ БОБИЋ МОЈСИЛОВИЋ

“Срећна Србија”

Мирјана Бобић Мојсиловић, позната новинарка, књижевница, песникиња и сликарка, на ТВ Прва води нову ауторску емисију “Срећна Србија”, која се емитује недељом поподне.

Мира гледаоце води по градовима и мањим местима Србије, упознаје их са људима, обичајима, необичностима и необичним лепотама у срцу наше земље.

- Моја емисија је непретенциозна, опуштена, разбарушена. Кренула је као идеја да с пријатељима одем негде, на неки излет у Србији и да се тамо лепо проведемо, откривајући њене лепоте и упознајући њене људе. То мене чини срећном, а верујем да ће и гледаоци уживати у томе што ја називам малом срећом или малим животом - изјавила је Бобић Мојсиловићева с почетка емитовања серијала.

Она сматра да Србија крије много неистраженог добра, “о коме немају појма ни њени житељи”.

- Годинама путујем по Србији са својим књигама

и позоришним представама и увек се враћам кући усхићена лепотама Србије. Волим и њене несавршености и скривене или обичне детаље који имају неку своју причу, а највише људе и њихове личне, животне приче. У ову емисију уносим и лично одушевљење, радозналост и искрену жељу да и даље откривам мале и велике знаменитости Србије, мале и велике приче најзглед обичних људи - рекла је Мирјана.

ФОТО: ТВ ПРВА/ПРОМО

ИСТОРИЈА ПРОСЛАВЉАЊА “НАЈЛУЂЕ НОЋИ” У ГОДИНИ У НЕКАДАШ

Од обичне ноћи до В

Скадарлија

Дочек
на улициПродаја јелки у
Београду, 1960.Зимски
вашар 1979.

Феномен Нове године почео је у нашем друштву да се прати тек након Другог светског рада. Пре тога су деца дочекивала Божић Бату и остављала му чарапу или бродич на прозору за скроман дар: наранџу, шаку ораха или, неком срећнијем, играчку

Ако сте се некада запитали шта су пре 100 година Београђани радили у ноћи између 31. децембра и 1. јануара, одговор је - спавали су. У то време 31. децембар је био тек сасвим обичан дан, док је главни зимски празник био Божић. Пре Другог светског рата у нашој земљи се Нова година прослављала скромно, тек у понекој кући, без неке помпе и великог славља.

организацијама, домовима културе, уз обавезан плес и богату трпезу. Велику улогу у ширењу празничне и новогодишње еуфо-

рије свакако су имали и медији. На телевизији су се емитовале емисије и репортаже, а у штампаним медијима огласи и текстови

Они који су остајали код куће вече су проводили уз радио и новогодишњи програм РТБ, уз забавне емисије, комичаре...

Уместо “седмице” печено прасе

Нова година је званично проглашена за државни празник 1955. и почињала је уз честитке Јосипа Броза Тита, као и извештавање тадашњих медија о томе како су највеселију ноћ у години прославили председник и његова супруга. Славља су се углавном организовала у радним

Новогодишњи времеплов

Дочек 1954. први дочек без друга Тита у земљи. Пловио је “Галебом” и из Калкуте послао телеграм: “Више оптимизма у новој години”
Дочек 1964. играло се масовно коло на Тргу републике заједно са студентима из 83 земље
Дочек 1974. ноћ када је у београдским клиникама рођено око 60 беба, од којих ниједна није имала мање од 58 центиметара. В. Б., зубарка из Железника, родила је сина од чак 64 центиметра
Дочек 1994. због штрајка рудара Колубаре већи део земље остао је ту ноћ без струје

ЊОЈ ЈУГОСЛАВИЈИ И СРБИЈИ

вашара и прапوراца

Новогодишњи
програм РТВ
Евергрин 1984.

о прослављању овог празника.

Шездесете, седамдесете и осамдесете донеле су нови тренд. Све више се за дочек одлазило у кафане, хотеле, уз обавезне вечерње тоалете и одела, па је и тада, као и данас, био престиж дочекати Нову годину у “Метрополу”, “Југославији”, “Мажестику” и “Москви”. Музика за свачији укус - староградска, рок, блуз, шлагери, а јело се и пило јер маркар те ноћи није се штедело ни на чему. Једна од атракција била је и новогодишња лутрија, па је у многим кафанама главна награда била печено прасе.

Они који су за дочек остајали код куће вече су проводили уз радио и новогодишњи програм РТВ, уз забавне емисије, коми-

чаре и водитељски пар, који је одбројавао секунде до поноћи. Стару годину испраћали смо уз обавезну јелку, купљену на улици, украшавали је бомбонама, уз новогодишње пакетиће за најмлађе, неизоставну руску салату, сарму и печење.

Предновогодишњи празнични угођај у Београду употпуњавао је и легендарни Новогодишњи вашар. Од 1960. Београдски новогодишњи фестивал постао је манифестација забаве и куповине, у почетку намењен најмлађима, а касније, захваљујући новим садржајима, у њему су уживали и одрасли. Многи памте дугачке редове, ушећерене јабуке, плескавице у лепињи, рингишпиле, вртешке и штандове са разним ђаконијама.

Деда Мраз, Божји Бата, Свети Никола...

Лик Деда Мраза, добродушног декице са белом брадом који доноси поклоне деци, постоји у многим причама и легендама широм света. Главну улогу у стварању његовог лика каквог га данас познајемо донела је компанија “Кока-Кола” тридесетих година прошлог века. Не, ова компанија га није измислила, већ за потребе маркетиншке кампање послужио је као модел.

Словенски Деда Мраз настао је у 19. веку у Русији, на основу веровања о злом старцу који доноси зиму и мраз. Име му је било Дјед Мороз и с временом је претворен у позитивну личност, која је, као и Св. Никола на западу, доносила доброј деци поклоне за Божји. Данас је Деда Мраз најпознатија фигура, негде га називају Санта Клаус, Санта Николас, Божји Бата, а, према легенди, овај весели човек оставља поклоне испод јелке, спуштајући се низ димњак, свима који су били добри протеклих 12 месеци. Ретки су они који данас у албумима немају фотографију на којој као дете седе у крилу Деда Мраза и у једној руци држе новогодишњи пакетић.

Деда Мраз
на улици

на, а то је “реприза Нове године”, која се прославља сутрадан, 1. јануара, на сличан начин.

Што тене докрајчи-понови

Али код Срба се новогодишње расположење јавља још једном у току године - 13. јануара, када се дочекује Српска нова година, која је врхунац доживела управо

током деведесетих. У нашем народу позната и као Мали Божји, Православна нова година се традиционално последњих година дочекивала на платоу испред Храма Светог Саве, уз поноћни ватромет.

Питање “Где ћеш за дочек” се најчешће може чути почетком децембра, али ове године га скоро нико не поставља. Иако нам се свима жури да што пре испратимо ову 2020, као и да нам се никада не понови, потпуно је разумљиво да ће због епидемиолошке ситуације дочек 2021. сасвим извесно бити другачији од свих до сада. Најлућу ноћ ћемо, по свему судећи, провести код куће, уз онлајн концерте и у нади да ће нам наредна година бити здравија, боља и веселија.

ЕЛЕНА СТОЈАНОВИЋ

И тада је било престиж дочекати Нову годину у “Метрополу”, “Југославији”, “Мажестику” и “Москви”

КЊИГЕ ЗА ПРЕПОРУКУ

Мирослав Тохољ,
“Савремена српска проза”

Тридесет други број зборника “Савремена српска проза” Мирослава Тохоља садржи ауторизована излагања учесника истоимених књижевних сусрета, одржаних прошле године у Трстенику, у организацији Народне библиотеке “Јефимија”. Зборник је једним делом посвећен књижевном портрету Мирослава Тохоља, а другим теми “Идеолошка тумачења српске књижевности”.

Мирослав Тохољ актуелни је начелник одељења за издавачку делатност Медија центра “Одбрана”. Добитник је награда “Бранко Ћопић”, “Иво Андрић”, “Борисав Станковић”, “Светозар Ђоровић”...

Милан Јованић,
“Туђи сан”

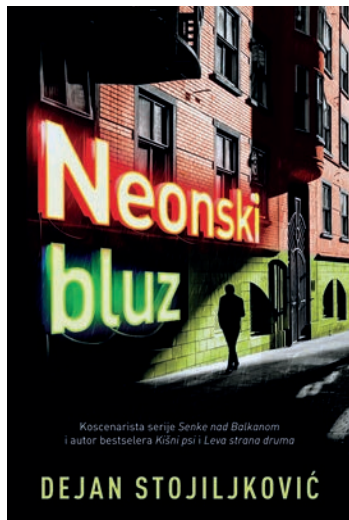
Први роман Милана Јованића “Туђи сан” издавачке куће “Магнус” представља причу о покушају бегу главног јунака Богдана од самог себе, а који се завршава у Америци. Богдан своје време проводи ишчекујући радну и боравишну дозволу у лажном браку са Американком кубанског порекла и разним занимљивим ликовима, махом мигрантима из Кубе, Србије и Кине. А онда га америчке власти изводе пред истраживаоца због сумње у исправност тог брака.

Тада ће испливати прошлост и суочавање са могућношћу евентуалног повратка у домовину. Дејан Стојиљковић је мае-

Дејан Стојиљковић,
“Неонски блуз”

стрално повезао приче о уклетом језеру које у својим мрачним дубинама скрива језиву тајну, догађаје на Косову 1999. и инцидент који је могао да изазове трећи светски рат. Поп звезде приказује као праве хероје који успевају да тај рат спрече или обичне момке из краја који уживају у фудбалу, као сав остали свет. Открива нам и необичне демонске интервенције у свету рокенрола, а упознаје нас и са махнитим серијским убицом, жељним славе и популарности. У једној причи преноси радњу

у време римског цара Клаудија Готског, док збирку затвара потресном параболом о безумљу рата и судбини појединца, смештеној у завејани Лењинград под нацистичком опсадом.

Шери Теркл,
“Обновимо разговор”

Угледна професорка Института за технологију у Масачусетсу (МИТ) Шери Теркл истражује како бекство од разговора подрива односе међу људима, креативност и продуктивност и како повратак разговора лицем у лице може помоћи да се врати изгубљени хуманистички амбијент.

РЕПЕРТОАР “НАЈМЛАЂЕГ” ПОЗОРИШТА - “ДУШКО РАДОВИЋ”

“Гуливер” за крај 2020.

Адаптирана верзија представе “Гуливер” у режији Исидоре Гонцић биће изведена у Малом позоришту “Душко Радовић” 20. 12. од 11 часова, 26. 12. од 15 сати и 27. 12. од 12.

За све оне који желе да погледају новогодишњу представу “Гуливерово новогодишње путовање” из удобности свога дома позориште има и спремну онла верзију!

- Обећавамо вам да ћете уживати у Гуливеровим новогодишњим путовањима у далеке и необичне земље: Лилипут, земљу малих људи и Бродбигнаг, земљу цинова. Било да смо у Лилипутанији, где је све мало, па тако и Гуливер насукна свој бродич у једној олујици и нађе се у правој правцатој невољици, или да смо у друштву не баш најбрижијих цинова, где се Гуливер сукобљава са једном циновском кухињском мувом, заједно са Гуливером учимо о томе шта значи бити у невољи, а шта помоћи некоме ко је у невољи. Помоћ и опасност

могу доћи из најнеочекиванијег правца: оно што се чинило великим може бити мало, а оно што се чинило малим - велико! Гуливер кроз ову новогодишњу авантуру упознаје нове људе, нове културе и учи да буде бољи према другима. Има ли лепше поруке за срећну 2021. годину - поручују из позоришта.

У духу превентивних мера против коронавируса, али у пра-

зничној атмосфери, позориште за најмлађе припремило је Деда Мраза да се јави из своје куће на Северном полу и да видео-позивом обрадује децу.

Шта су све лепо урадила ове године, деца ће моћи да чују управо од Деда Мраза, који ће им на крају разговора открити и велику тајну коју сви жељно очекују. Где им је ове године оставио поклоне које су пожелели?

ВАЉЕВСКИ ЦЕЗ ФЕСТИВАЛ ПРВИ ПУТ У ОНЛАЈН ИЗДАЊУ

Нови албум Јована Маљоковића

Познати српски цез саксофониста, композитор и аранжер Јован Маљоковић одржаће концерт 26. децембра у 21 сат на званичном Јутјуб каналу фестивала Цез фест Ваљево (<https://www.youtube.com/channel/UCRpxbdtoggjL4Hs4DWFwRHw>). Један од најплоднијих аутора у Србији ће те вечери премијерно извести нумере са новог албума “Река живота” у оквиру 36.

Цез фестивала Ваљево, који ће ове године први пут бити одржан онлајн.

Јован Маљоковић један је од оснивача овог фестивала и његов дугогодишњи уметнички директор, а поводом овогодишњег онлајн наступа је изјавио: “Овогодишњи Ваљево цез фест одржава се на једини могући начин у овом тренутку. Свим музичарима веома фали директан контакт

са публиком, али боље је и овако него да се не дружимо уопште. Позивам вас да погледате све концерте које смо снимили. Вероватно сте већ чули да ми је, почетком децембра, изашао нови албум “Река живота” и на овом концерту мој бенд и ја премијерно изводимо неколико песама са тог албума. Надам се да ће вам се допасти. Чувајте се и слушајте добру музику!”

БИВШИ ФРОНТМЕН TALKING HEADS О ВАЖНОСТИ НАСТУПА И НАДИ**Бољи свет је могућ**

Није могућ утопијски идеал, али треба почети од нечега. Постоји чежња за побољшањем и растом. Мислим да је импулс још присутан, каже Давид Бирн

Давид Бирн је један од великих ерудита популарне културе: музичар, продуцент, уметник, глумац, аутор, власник издавачке куће и филмски стваралац. Био је један од оснивача и главни певач утицајне постпанк групе Токинг Хедс и имао је дугу и разноврсну соло каријеру, која је подразумевала сарадњу са Брајаном Еном и Сент Винсентом. Филм Бернове хваљене бродвејске сценске продукције албума "Америчан Утопија 2019", у режији Спајка Лија доступан је за дигитално преузимање, а DVD ће бити од 11. јануара. Овим поводом Бирн је дао интервју познатом британском листу Гардијан.

➔ **Како је на вас утицало закључавање током пандемије?**

- Када је било топлије, могао сам да возим бицикл по Њујорку са пријатељима и члановима бенда да бисмо се бар могли видети и истражити делове града које нисмо познавали. Још то радим повремено, али сада је мало теже када постаје хладније.

- Када сам разговарао с вама 2012, рекли сте да, чак и усред техничког напретка дигиталног доба, људи и даље желе "заједништво искуства уживо."

- Да. Многи музичари размишљају "шта ћемо сада"? У САД постоји врло мало финанси-

ске подршке за мале концертне просторе, који су пресудно важан део еко-система музике уживо. Не можете то одузети и очекивати да ће све бити у реду.

➔ **Ваш филм "Америчка утопија" у суштини је химна живом извођењу.**

- Да, мислим да се перформанс заиста односи на нас као на људе. Биолошки, то је оно што смо програмирани да радимо и да нас занима. Филм говори о томе како померамо тело, свирамо своје инструменте и само стојимо испред вас. Није реч о специјалним ефектима или екранима или експлозијама, који су такође узбудљиви, али људи су ти који су најузбудљивији елемент.

➔ **Кореографија емисије уживо била је тако прецизно разрађена, али ипак наилази на врло спонтану и невероватно радосну.**

- Било нам је супер, али требало нам је времена да савладамо све. Била је то стрма кривуља учења. На почетку се све бавило исправљањем ствари - где треба да стојим? Како да се крећем? Шта следи? Где је моја гитара? Требало је времена да интернализујете све те ствари тако да престанете да размишљате о томе и опустите се само у односу са осталим музичарима.

➔ **Да ли је то најамбициознија емисија уживо коју сте икада урадили?**

- Можда је, да, иза кулиса је укључено много технологије. Коришћено је најмање 50 радио-фреквенција и компјутеризовани систем за праћење светлости. Постоји чак и момак ван сцене који ради све педале за гитару. Технички се много тога догађа, али то није најважније. Нисмо

желели да заслепимо људе технологијом.

➔ **Неке песме и ваши уводи имају политичку подлогу. Да ли се сада сматрате уметником-активистом?**

- У извесној мери. Закључио сам да не кажем ништа страначки. Доста је таквих препуцавања, па заиста нисам желео да додам томе. Заправо се радило о томе како разговарамо о тим питањима без уласка у полити-

да говоримо о земљи, а не само о људима на сцени.

➔ **Један од најдраматичнијих тренутака је када певате песму Џанел Моне у којој певате имена црнаца које је полиција убила. Прво сте је питали за дозволу, што сугерише да сте можда имали недоумице у вези са тим певањем.**

- Питао сам је: "Шта мислиш о белцу одређеног узраста који изводи ову ствар?" Био сам потпуно спреман да каже: "Не, овде се ради о искуству црнаца и не можете то изводити." Али није. Сматрала је да је то питање људско и да би било сјајно кад бих се ја тиме позабавио. Иначе, и ја сам отишао код бенда и питао сваког од њих: "Шта мислите о томе да ја изводим ову песму Да ли вам је ОК?" Сви су се сложили. И, следећи њен пример, сви наизменично певамо имена људи који су убијени. Сви долазе на фронт бине да би се сетили ових имена.

➔ **У уводу песме описујете је као "протестну песму о променама", а такође кажете: "Сви се морамо променити. Такође морам да се променим."**

- Да, то сам шватио годинама. У културној револуцији прво морате погледати себе пре него што почнете махати прстом другим људима и говорити им шта морају да раде. Морао сам да се погледам и има много тога што треба поправити.

У културној револуцији прво морате погледати себе пре него што почнете махати прстом другим људима

➔ **Америка је прошла кроз неке невероватно бурне догађаје у последње време, а политика је постала невероватно подељива. Да ли вас је то психолошки погодило?**

- Да. Нисам био толико изненађен због Доналда Трампа - ми Њујорчани смо знали какав је он био пре него што је изабран. Изненађење је било колико је републиканаца у потпуности пошло за њим и како се то брзо догодило. Игнорисали су расизам, мизогинију и лаж. То је било изненађење и некако ми је сломило срце. Било је врло разочаравајуће. Лакше ми је због резултата, али још нисам спреман да скочим од среће.

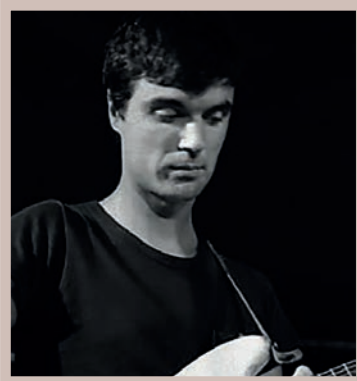
➔ **Филм се зове "Америчка утопија". Верујете ли у утопијски идеал?**

- Не. Није могуће, али треба почети од нечега. Постоји чежња за побољшањем и растом. Мислим да је импулс још присутан. Давно је политички мислилац Алексис де Токвил рекао да је Америка експеримент и да је то још увек случај. Понекад тај експеримент може пропасти, али има наде и о томе је у основи филм.

➔ **Дакле, бољи свет је могућ?**

- Да, мислим да је тако.

Превела и приредила
АЛЕКСАНДРА МАЛУШЕВ

Нема назад

➔ **Да ли је зато сцена тако гола и минимално осветљена да ништа не одвлачи пажњу од представе?**

- Да. То смо одлучили врло рано, али било је тешко задржати га на минималном нивоу. Позорница је постала света територија. Нема додатних светала. Нема трагова. Могу да трчим уназад и знам да се нећу саплести о нешто. Сигурно се не могу вратити на стајање на сцени са бендом и појачалима филм "Живот и дела бесмртног војда Карађорђа".

ку. Шватио сам да то могу јер је много доказа управо на сцени. Ако желите да разговарате о емиграцији, само погледајте на сцену. Сви смо имигранти. Ја сам имигрант. Да је имиграција заустављена, не бисмо били овде. Мислим да публика швата

ВЕРИЦА НЕДЕЉКОВИЋ, НАШ ШАХОВСКИ ВЕЛЕМАЈСТОР, О ЖИВОТУ, УСПЕСИМА И ПОС

Сањала сам сваки погрешан потез

И данас, кад на то помислим, узбудим се и затреперим. Наравно да бих га сада лако другачије извела и добила ту партију, поручује Верица Недељковић, велемајстор

Тренутно најпопуларнија серија на свету "Дамин гамбит" говори о младој жени која из врло неповољног социјалног положаја осваја свет шаха. Ања Тејлор Џој постала је планетарно најпопуларнија глумица, оживљавајући улогу младе шахисткиње, лика инспирисаног животом Бобија Фишера. Време Хладног рата и друштвене неизвесности било је и драстичније у ондашњој Југославији за Верицу Недељковић (91), девојчицу која је из малог места у близини Чачка освајала 64 црно-бела поља, да би постала велемајстор који је узео краљицу многим звучним именима света шаха. У Врњачкој Бањи је од 7. до 13. децембра одржано Првенство Србије, а то нам је био повод да са нашом краљицом шаха разговарамо о њеном узбудљивом путовању на ивици спорта, уметности и филозофије.

БИСЕРНА НИСКА УСПЕХА

- У тешко време окупације током Другог светског рата научила сам у чачанској гимназији да играм шах. Гимназија је тада почињала после четвртог разреда основне школе. Током окупације није било такмичења, а ни шаховске литературе, тако да сам само играла слободне шаховске партије с другарицама. Могла бих рећи да је моја ситуација у то време била слична са јунакињом серије - тешко социјално стање, као и живот у рату, под бомбама, али сам ипак, и поред бављења шахом, који ме је очарао, постигла да будем одличан ђак и била ослобођена полагања и мале и велике матуре. После рата, уписом на Машински факултет 1948, прелазим у Београд и паралелно са студирањем врло активно играм шах учлањењем у ШК Црвена звезда. Тада играм прва званична такмичења и 1950. постајем првакиња Југославије, и то остварујем четири пута узастопно. На међународним

Верика - јули 1948.

ФОТО: ПРИВАТНА АРХИВА

Пораз од просечне чехословачке играчице доживела сам као катастрофу јер прво место је директна борба за светску круну, док је друго за мене представљало пад у провалију

турнирима почињем да наступа одмах после тога и одличан резултат постижем на значајном Зонском турниру 1954. у Херцег Новом, где победом у западноевропској зони освајам титулу женског интермајстора (у то време највиша титула) и стичем право учешћа на Турниру кандидаткиња за изазивачицу Светске првакиње. Оиграла сам укупно четири зонска турнира, на којима сам била победница. Ои-

грала сам пет Турнира кандидаткиња (циклус се одвијао сваке треће године) и најбољи успех сам постигла 1959. у Пловдиву, где сам заузела друго место, што је значило да сам најбоља трећа играчица на свету. То јесте био мој највећи успех, односно успех југословенског шаха, али и даље жалим јер сам испустила реалну шансу да будем прва због несрећног пораза од једне просечне играчице из Чехословачке.

Тада сам то доживела као праву катастрофу јер прво место је директна борба за светску круну, док је друго место за мене представљало пад у провалију. Тиме сам остала само на корак до највећег догађаја - меча са светском првакињом, тада Јелисаветом Биковом. У то време убедљиво најјаче шахисткиње у свету су биле представнице СССР, тако да сам била најбоља играчица света ван СССР. На Светској шаховској олимпијади у Сплиту 1963. постигла сам рекордни резултат са 12 победа из 12 партија. На својој плочи припала ми је златна медаља, док смо тимски заузели друго место и освојили сребрну олимпијску медаљу, што је и данас највећи тимски успех нашег женског шаха. Нова највиша титула у женском шаху уведена је 1977. - титула женског велемајстора, која ми је одмах призната за претходно постигнуте резултате - започиње разговор Верица.

Већ призната шахисткиња пронашла је сродну душу у шаховском интермајстору Срећку Недељковићу и удала се за њега 1953. Родила је два сина и 1962. прешла из ЈРБ да ради на Машинском факултету у Београду. Паралелно је играла шах, али је после Турнира кандидаткиња у Суботици 1968. решила да престане са активним бављењем шахом и више се посвети породици и професији.

- После тога за ШК Црвена звезда одиграла сам више мечева у клубским првенствима државе, где смо углавном освајали прво место, па сам од Спортског друштва Црвена звезда 2016. добила изузетно драго признање Награду за животно дело. Пре тога за постигнуте успехе добила сам бројна признања - Орден заслуга за народ 1972, Национално спортско признање 2007. и мноштво плакета и других признања.

У погледу партија са највећим умовима света посебно су ми у сећању мечеви са најјачим шахисткињама СССР који су се одржавали сваке године наизменично у СССР и Југославији.

Верика Корнарковска

У Београду 1961. постигла сам најбољи резултат дотад постигнут у мечевима против совјетских играчица са пет освојених поена из шест партија! Притом је пешачка завршница партије коју сам добила против тадашње шампионке СССР Ларисе Волперт ушла у уџбенике шаха. Атмосфера у Београду је била пуна полета и ентузијазма, публика је масовно пратила истакнуте велике демонстрационе шаховске табле на многим местима у граду где су се преносиле партије из Коларца, који је био дупке пун. У партијама сам увек била узбуђена, али сам у себи имала сигурност у своје расуђивање, као и јаку жељу за победом. Респектовала сам њихово знање и титуле. Играла сам са светским првакињама Биковом, Олгом Рупцовом и Ноном Гаприндашвили више пута, али сам била максимално концентрисана да пружим најбољу игру. И после партије узбуђење није престајало, било кад се победи, било кад се ремизира или изгуби. Анализе одиграних партија обично су трајале по целу ноћ и много су ми помагале да даље играм квалитетније - учила сам на грешкама и својим и туђим - присећа се Верица.

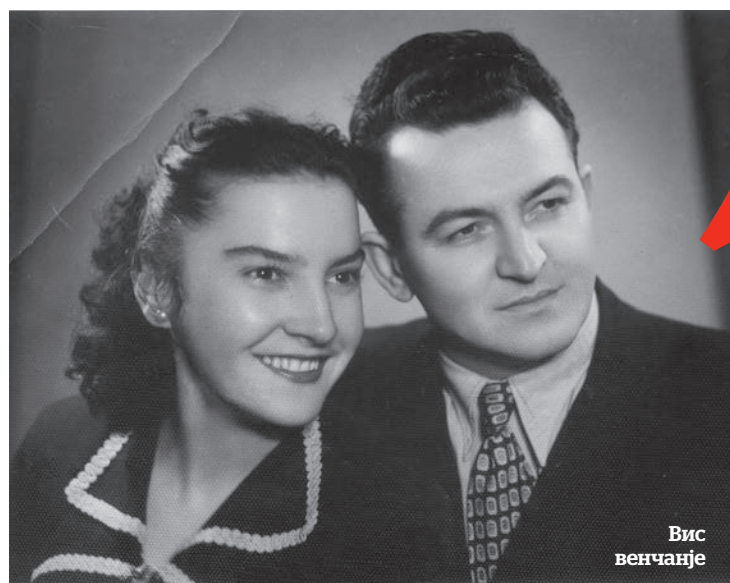
Каже да је имала срећу и да су је родитељи од детињства по-

ФОТОГРАФИЈЕ: ПРИВАТНА АРХИВА

Повратак шаху лицем у лице

Ова година, у којој сам у септембру прославила 91. рођендан, заиста ми је тешко пала због ове велике светске епидемије. Традиционални 13. шаховски турнир Трофеј Верице и Срећка Недељковића, чији сам покровитељ и који представља финале шаховског првенства студената и студенткиња Универзитета у Београду, у организацији прославленог светског судије Небојше Баралића, а у коме углавном играју и репрезентативци Србије, морао је да буде одложен. Такође, с обзиром на изолацију, нисам имала прилику да одиграм ни неку партију са синовима, унучицама и прауначицама, који сви воле да играју шах. У следећој години би ме обрадовао престанак ове тешке ситуације спасом од заразе и болести и повратак нормалним животним активностима, нарочито шаху лицем у лице - поручује Верица Недељковић.

Вис
венчанје

Током окупације није било такмичења, а ни шаховске литературе, тако да сам само играла слободне шаховске партије са другарицама

Верица - Нона

државали да игра шах, поготово што је била добар ђак, а и на студијама је све обавезе савршено усклађивала. Такође, колеге на послу су биле пуне подршке, а ни навијање није изостајало, али признаје да и дан-данас размишља о потезима које би волела да је друкчије извела.

- Сваке ноћи сам сањала погрешан потез у партији коју сам спомињала, а која је била у претпоследњем колу и директно ми је однела могућност освајања првог места. И данас, кад на то помислим, узбудим се и затреперим. Наравно да бих га сада лако другачије извела и добила

ту партију - одлучна је велемајсторка.

ШАХ ЈЕ ШАХ

Уз оне победничке, Верица има и своје омиљене бравуре и тренутке који су јој посебни.

- Нарочито у одлучујућим партијама са најјачим играчицама света. Пред извођење таквих комбинација потеза узбуђење посебно расте, као и одговорност за тачан прорачун, обично у ограниченом расположивом времену. Ипак, на крају, издвојила бих завршницу коју сам споменула јер она представља трајни траг у

светским шаховским енциклопедијама из којих сви играчи света стичу мајсторско знање - открива Верица.

У њено време доминирали су и били популарни совјетски шахисти Ботвиник, Таљ, Петросјан, Корчној и шахисткиње Бикова, Рупцова, а нарочито Нона Гаприндашвили.

- Никад их нисам сматрала посебним идолима, већ врхунским шахистима супарницима. Говорило се да Корчној и ја лично "као две капи воде" и да смо на тај начин остварили "побратимство". Касније, појавом Роберта Фишера, кога сам и директно по-

знавала, имала сам симпатије за мечеве које је играо и пролазио сличне проблеме у борби са најјачим шахистима света из СССР.

Иако се шах сматра спортом, јасно је да ова вештина носи неке узвишене особине и не може се "набилдовати". За Верицу је шах, првенствено, љубав кроз цео живот, такмичење и спортско и мисаоно.

- Обележио ми је и рад и породицу и обавезе и уживање и радост и тугу. И, на крају, да цитирам светског првака Михаила Таља: "Шах је шах" - поручује шахисткиња.

Шах јој је донео много и каже

да је захвална што је део живота посветила томе, те да не сматра да је ишта жртвовала, већ да би волела и да је више времена посветила шаху.

Ипак, има Верица и других љубави, нарочито данас.

- Шах редовно пратим, нарочито шаховски додатак у Политици, који велемајсторски уређује Марјан Ковачевић, и ту решавам шаховске проблеме. Такође, такмичарски дух који сам стекла захваљујући шаху и даље негујем пратећи тениске мечеве и светску борбу Новака Ђоковића, и то, ако треба, не спавајући целу ноћ!

А. МАЛУШЕВ

КАКО ПРАВИЛНО ДА АНАЛИЗИРАТЕ ПАКОВАЊЕ КАФЕТамно зрно за богату
горчину, светло се
лакше испија

Сигурно желите да приуштите себи ужитак у доброј кафи код куће. Али где купити кафу? Како да поред силних информација које се налазе на паковању изаберете тачно оно што вама одговара? Не брините, у наставку ћете пронаћи објашњења за неколико ставки које се углавном налазе на амбалажи печене кафе.

БЛЕНД ИЛИ ЈЕДИНСТВЕНО ПОРЕКЛО

Прва и основна ствар која се налази на амбалажи јесте име кафе. Назив кафе је дефинисан по њеном пореклу. Оно може бити једно или више. У случају једног порекла, на амбалажи ће писати име државе (Колумбија, Етиопија, Бразил...). У случају да су помешана зрна из две или више регије, на амбалажи ће писати Бленд

Кафе јединственог порекла истичу квалитет производње и обраде из одређене државе.

Блендови су креирани да би се направио баланс у укусу између две или више врсте.

АРАБИКА И РОБУСТА

Такође на паковању, тик поред назива, углавном пише и ботаничка сорта кафе. Али како да знате шта вама одговара? У свету се најчешће користе арабика или робуста тј. канефора. Што се укуса тиче,

арабика је ароматичнија, слађа и киселија. Док је робуста горчија и садржи више кофеина. Тако да у зависности од онога што тражите, сада лакше можете да донесете избор када је у питању сорта кафе.

НАДМОРСКА ВИСИНА

На овај податак, ако се налази на паковању, треба обратити посебну пажњу. Зашто? Једноставно речено, што је надморска висина већа, кафа ће вам бити квалитетнија. Из разлога што плод има више времена да сазри.

НИВО ПЕЧЕЊА

Ниво печења је лако препознатљив. У зависности од боје зрна, можете да очекујете одређени укус. Светлије печене кафе имају слабије тело, лакше су за испијање и киселије су. Али како се та граница помера ка тамнијем, можете да очекујете горчије, печеније, па чак и опорије укусе.

Следећи пут када се пронађете испред оближње кафетерије или самопослуге, добро простудирајте паковање да бисте изабрали оно што вам истински одговара. Надам се да ће вам ови савети помоћи у побољшању јутарњег ужитка.

ЛУКА ЈАКШИЋ

“ЛЕВАЧ” У СРЦУ ГЛЕДИЋКИХ ПЛАНИНАУпознај вино
да би уживао

Убрдовитом крају између обронака Гледићких планина и Јухора, испресецаном многим речицама, и у бајковитој природи лежи винарија “Левач”. Настала давне 1952, име носи по крају Левач, за који многи сматрају да је име добио по левку јер гледано с околних планина има тај облик. Крај је познат по средњовековном утврђењу Жупањац, многим манастирима попут Каленића, Прерадовца и Денковца, али и по виногради-

ма који се налазе на 400 метара надморске висине. Овде се долази због природе, вина и исцељења. Винарија “Левач” бави се производњом грожђа, вина и ракије. Поседује винограде са квалитетним сортама грожђа, као што су шардоне, италијански и рајнски ризлинг, гаме, каберне и совинјон. Љубитељи доброг вина сваке године током дана отворених винских подрума долазе на дегустацију најбољих левачких вина. Нађе се и покоји специјалитет овог краја, као што су бобове пихтије, водњика, мељани пасуљ и груваница, који одлично иду уз чашу вина. Пре неколико година у винарији “Левач”, на наговор власника, покренута је производња вина од јагода. Сам технолог је био скептичан по питању производње вина од ове воћке. Пре коначног пуњења сви су дошли на дегустацију тог чаробног, али слатког напитка. Проба је прерасла у весеље, из винарије се орила песма.

Љубитељи овог напитка кажу да морате вино добро да упознате да бисте на прави начин уживали у њему.

НАТАША ЈОВИЧИЋ

БРЗИ ДЕТОКС ЗА ЦЕЛУ ГОДИНУПершун и лимун
за здравље

Сезона слава и новогодишњих празника и у редовним околностима подразумева унос више нездраве хране. Ове године ће већина нас посегнути за неким залагајем више и због тога што ћемо због антипандемијских мера седети код куће. Како бисмо и ту остали здрави, треба имати на уму да у кухињи већ имамо скоро све састојке за брз опоравак организма.

За једну особу вам треба

- један мањи краставац
- један лимун
- пола везе першуновог листа
- парченце свежег ђумбира

Исцедите лимун, очистите краставац и ђумбир, додајте першун у блендер. Додајте око децилитар воде. Изблендајте и пијте након последњег obroka, макар два сата пред спавање, у трајању од најмање две недеље. Помоћи ће вам да очистите организам од вишка масноћа, али и да се на фигури не види баш сваки новогодишњи залагај.

СЕЋАЊЕ НА ЖИВОТ ИРИНЕЈА ГАВРИЛОВИЋА

ФОТО: БАКОН ДРАГАН

Од чачанског дечака до српског патријарха

Српска православна црква остала је прошлог месеца без свог оца и поглавара. Иако

домаћа јавност и регион с нестрпљењем ишчекују које ће од већ познатих нам имена заузети патријаршијски трон СПЦ (што ћемо знати с пролећа, након заседања Синода), Борба подсећа на само неке детаље из живота почившег патријарха Иринеја.

Иринеј Гавриловић рођен је у селу Видова, код Чачка, 1930, од оца Здравка и мајке Милијане. На крштењу је добио име Мирослав.

У родном селу завршио је основну школу, а потом гимназију у Чачку. По завршетку гимназије уписао је и завршио Богословију у Призрену, а затим и Богословски факултет у Београду. По завршеном факултету одлази у војску.

По повратку из војске убрзо бива постављен за суплента Призренске богословије.

Пре ступања на дужност професора октобра 1959. у манастиру Раковица, од Његове светости патријар-

ха српског Германа прима монашки чин, добивши монашко име Иринеј.

Истог месеца на дан Свете Петке, 27. октобра 1959, у Цркви Ружица на Калемегдану бива рукоположен у чин јеромонаха. Док је као професор у Призренској богословији службовао, бива упућен на постдипломске студије у Атину. За управни-

ка Монашке школе у манастиру Острог постављен је 1969, одакле се враћа у Призрен и бива постављен за ректора Призренске богословије.

Са те дужности 1974. изабран је за викарног епископа Његове светости патријарха српског са титулом епископа моравичког. Годину дана касније, 1975, изабран је за епископа нишког.

На Светом архијерејском сабору СПЦ 22. јануара 2010. изабран је за архиепископа пећког, митрополита београдско-карловачког и патријарха српског. Наредног дана обављен је чин устоличења на светој архијерејској литургији у Саборном Светоархангелском храму у Београду.

Патријарх Иринеј преминуо је од последица корона-

Помиритељ и неимар

Патријарх Иринеј биће запамћен као помиритељ у време чијег служења су радови на Храму Светог Саве на Врачару у Београду приведени крају. Он ипак није стигао да ужива у благодети храма нити да га освешта, али је први поглавар СПЦ који је сахрањен у крипти овог здања уз присуство државног врха Србије, представника региона и свештенства СПЦ.

вируса 20. новембра 2020. на ВМЦ Карабурма, а за његов живот су се борили најбољи српски и руски лекари.

Патријарх Иринеј је 45. патријарх СПЦ у историји ове институције и, након патријарха Павла, био је 11 година на челу СПЦ.

У јануару ове године СПЦ је обележила 60 година његове монашке службе, 45 година епископске и 10 година на месту њеног поглавара.

СУНЧИЦА НИКОЛИЋ

БЕЛА ЦРКВА, БАНАТСКА ГРОФИЦА МУЛТИКУЛТУРАЛИЗМА

Српска Венеција, Европска Сахара и Белоцрквански карневал

Манифестација на коју су мештани веома поносни је Белоцрквански карневал. Одржава се сваке године последње недеље јуна. Иако траје седам дана, припреме трају много дуже, будући да се експонати, костими и други реквизити припремају месецима, и то специјално за овај карневал

Након Срема и северне Бачке, на ред за путовање долази и Банат. Иако је мало скромнији од претходна два региона, никако не можемо рећи да нема шта да нам понуди. Путujemo у јужни Банат, на чијем се подручју налази мноштво туристичких мотива. Вршачке планине, Белоцркванска језера, Делиблатска пешчара, плодни вршачки виногради и још много других атракција су нам на располагању.

Бела Црква је насеље у јужним деловима Баната и броји нешто мање од 9.000 становника (цела општина има око 19.000 становника). Градић са собом носи дух барока, приказан на фасадама знаменитих зграда, а карактерише га богата и очувана природа. Главне природне мо тиве чине Белоцркванска језера и река Дунав, док читав пејзаж употпуњују реке Нера и Караш, као и канал Дунав-Тиса-Дунав. За потпун доживљај задужени су и ср-

дачни мештани, који ће вас радо спровести кроз град и упутити у главна дешавања.

Белоцркванска језера

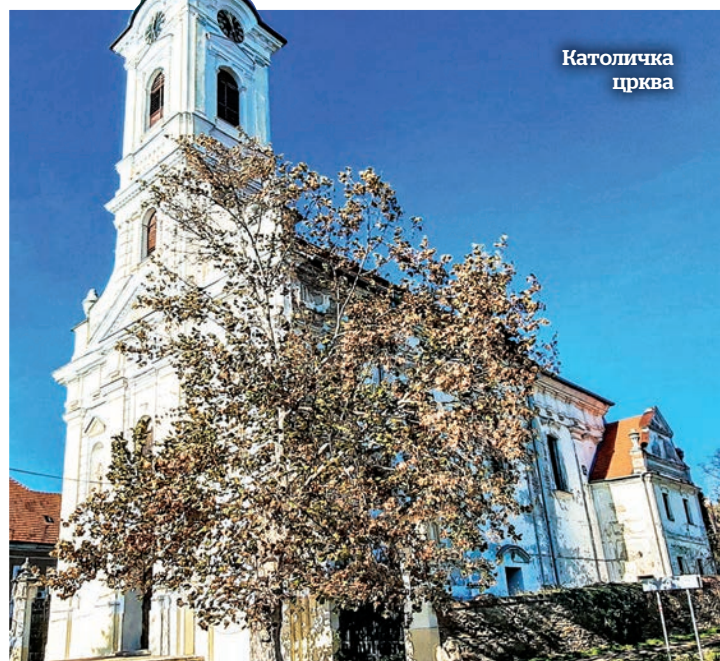
Белоцркванска језера, вероватно, јесу главни мотив већине туриста за долазак у Белу Цркву и зато сам одлучио да путовање започнем управо овде. Налазе се поред главног пута, који из правца Панчева води ка граду и, уколико вам ово није био главни мотив посете, својом природом ће вас ова језера сигурно заинтересовати да се зауставите и направите кратки предах. Због скупине језера (укупно седам), Белу Цркву често називају и Српском Венецијом, али и Градом језера. Свако од ових језера има нешто што ћете заволетити. На многим можете пронаћи мирне и сакри-

вене плаже, добру забаву, на неким можете уживати у чарима риболова, а ваша деца могу похађати школе пливања или рођења. Такође, кажу да је ово рај за сурфере и једриличаре због јачине ветра.

Језера су настала пре више од једног века. Вештачког су порекла, а настала су при ископавању шљунка за индустријске потребе. Данас представљају највећу атракцију општине Бела Црква и можемо рећи да су основа туризма у овом крају. Најпопуларнија језера су Градско (Главно) језеро, Врачевгајско, Шаранско и Шљункара. Постоје још три мања, која нису у тој мери урбанизована и углавном представљају рај за пецароше и рониоце, који су и главни посетиоци тих језера.

Музеј и историјски архив

Сада већ давне 1877. долази до оснивања Народног музеја у Белој Цркви. Основао га је Феликс Милекер, који је био и кустос самог музеја. Ово је најстарији музеј на територији АП Војводина, због чега

Католичка црква

је његова вредност огромна. Смештен је у главној улици, у згради која је проглашена за споменик културе, како и приличи једној оваквој институцији. И сама зграда се убраја у најстарије на територији данашње општине. Уколико посетите музеј, можете уживати у сталној поставци у оквиру које су представљени предмети из ликовне, историјске, етнолошке и археолошке збирке. Посета Народног музеја било ког града увек је најбољи начин да се упознате са историјом неког града и његовог народа.

Одмах до зграде музеја смештена је зграда Историјског архива. Основан је пре више од 70 година, а његова основна функција је да чува и презентује историју, не само општи-

не Бела Црква већ и општина Вршац и Пландиште. Иако је основан давно, још 1946, тек 2006. Историјски архив добија и изложбену функцију, када је с радом почела изложбена сала Историјског архива. Иначе, занимљив је податак да се у овој згради некада налазио хотел "Код грозда".

Сакрални објекти

Белу Цркву карактерише хетероген етнички састав, због чега ћете бити у прилици да посетите различите сакралне објекте. Православни храм је посвећен Светим апостолима Петру и Павлу и датира из друге половине 18. века. На месту данашње цркве налазила се мања, дрвена црква изграђена

Зграда
Народног
музеја

вал

средином истог века. Провоби-тна црква од дрвета је замењена новом црквом од чвршћег материјала јер је постала мала и тесна услед повећања броја становника општине. Данашња црква је изграђена у стилу барока и као таква је стављена под заштиту државе, као споменик културе од великог значаја. Немамо доказа за то, али постоји веровање да се у овој цркви, након смрти Хајдук Вељка, венчала Чучук Стана са чувеним грчким јунаком. Такође, постоји податак да је ова црква била заједничка за Румуне и Србе све до изградње Румунске православне цркве.

У првој половини 18. века у Белој Цркви је основана Римокатоличка црква, посвећена Светој Ани. Међутим, ова црква није дуго опстала јер је након 39 година изгорела у пожару. На сву срећу, почетком 19. века је изграђен нови храм. Велелепни храм доминира на Тргу руских кадета и грандиозним изгледом (бар са предње стране), привлачи пажњу посетилаца. Морам бити искрен и нагласити да, уколико прошетате око храма, тај велелепни сјај, нажалост, нећете затећи јер се трагови времена виде на фасади ове цркве.

Осим поменутих грађевина, можете посетити и Руску православну цркву, изграђену између два светска рата (1931. године) и посвећену Светом Јовану Богослову, као и Евангелистичку цркву, изграђену

Паркови - оазе мира

У Белој Цркви се налазе три парка, која представљају праве зелене оазе у граду. Чини ми се да је најпосећенији Градски парк, што уопште и не чуди јер се налази у самом центру Беле Цркве. Први подаци о овом парку и његовом постојању враћају нас још у средину 19. века. Парк је прилично простран и препознајете га по два кружна платоа. У једном се налази Споменик победи, који је и симбол овог парка, док се у другом налази музички павиљон, основан у годинама пре почетка Првог светског рата.

у другој половини 19. века. Богослужења се у Евангелистичкој цркви не одржавају већ годинама услед смањеног броја евангелиста. Још један звоник привлачи пажњу посетилаца у самом центру града, а то је звоник Румунске православне цркве, изграђене у другој половини 19. века.

Много више од видиковца

Можда сте некада и чули за видиковац Три крста, одакле ћете целу Белу Цркву (али и војвођанску равницу) видети као на длану. Налази се на само неколико минута хода од центра града, а да бисте дошли до видиковца потребно је да савладате "само" 300 степеника. Труд се исплати јер ће вас горе дочекати фантастична панорама и чист "планински" ваздух.

Међутим, ово није обичан видиковац за мештане, одакле можете уживати у прелепој панорами, већ је прича много дубља. Три крста су постављена крајем 18. века, као помен на Христово страдање на Голготи.

Немачки досељеници су поставили 130 степеника, који су водили до самог видиковца. Неколико пута је место страдало, а прву реставрацију је доживело већ 1820. Током Другог светског рата је добило потпуно другачији карактер, када је стрељано 100 банатских грађана. Три стара крста су почетком овог века замењена новим.

Не пропустите да посетите

Уколико обилазите Белу Цркву, никако немојте пропустити да посетите Делиблатску пешчару - највећу пешчану пустињу Европе, због чега са поносом носи епитет Европска Сахара. Овај природни феномен се налази на око 50 километара од центра Беле Цркве, богат је флором и фауном, а у самом резервату се истиче травна, жубаста и шумска вегетација.

За ову општину се везује и једна помало несвакидашња ситуација. Наиме, у селу Стара Паланка постоји чак пет рибљих ресторана, а насеље

Румунска
црква

броји тек око 20 становника. Данас је ово село део Банатске Паланке, налази се на Дунаву и кажу да је рај за све љубитеље рибе. Из овог места саобраћа и скела до Рама. Стога, на леп начин можете употпунити своје путовање, посетом локалитета "с друге стране Дунава".

Постоји једна манифестација на коју су мешта-

ни веома поносни - Белоцрквански карневал! Одржава се сваке године, током последње недеље јуна. Иако траје седам дана, припреме трају много дуже, будући да се експонати, костими и други реквизити припремају месецима, и то специјално за овај карневал.

НИКОЛА СТОЈКОВИЋ
Turizmoblog.com

Споменик
победиМузички
павиљон

ПРЕДРАГ ТИШМА СЕ БАВИ СТАРИМ ЗАНАТОМ КОЈИ СВАКОГ ДАНА ИЗУМИ

Оџачари више немају дугмад

Традиционална униформа димничара се данас драстично изменила, па пролазници у потрази за срећном амајлијом, више не могу да добију оџачарско дугменце. Уместо њега, они поклањају минијатурне четке

С ујеверни или не, свима је блиско веровање да сусрет са димничарем доноси срећу. Упадљиви по црним оделима и капи, с четком пребаченом преко рамена, нису данас толико чест приказ на градским улицама. Њихов посао захтева тачност, стрпљење, али и дружељубивост с обзиром на то да у дом уносе топлину јер после њих наше пећи греју и “шапућу”. Неретко нађу времена и за чашицу разговора, па смо на исту, желећи да сазнамо више о овом занимању, позвали и Предрага Тишму, из ЈКП “Димничар”, не би ли нам открио нешто више о свом позиву и изазовима с којима се сусреће.

➔ **Димничар је специфично занимање, углавном се као занат наслеђивао са колена на колена. Како сте ви одлучили да се бавите овим послом?**

- Код мене није био случај да сам овај занат наследио. Стицајем околности, ја сам 1995. дошао из Хрватске, током “Олује”. Био сам у потрази за послом и то је био случај “дај шта даш” јер нешто је морало да се ради. Био је конкурс на који сам се пријавио и прошао, међутим, за овај занат није постојала одређена школа, већ је то била преквалификација у Машинској школи на Дорћолу, тако да смо ми пре подне радили, а после подне ишли у школу. То је трајало неких шест месеци и ја сам ту остао и наставио да се бавим тиме. И ево, то радим и дан-данас.

➔ **Да ли се за ваш посао може рећи да је сезонски? Шта димничари раде лети?**

- Па није само сезонски. Посла има целе године. Када грејна сезона крене, ми смо већ 80 одсто посла завршили јер радимо припрему за грејну сезону. Није наш посао да само чистимо димњаке, већ и, на пример, суву вентилацију. Поготово сада за време короне, радимо доста чишћења и дезинфекција, као и системе масних пара, што је најчешће код ресторана услед спремања и кувања хране. Технологија је и код овог посла напредовала, па тако имамо роботе које наводимо даљинским управљачем да перу и дезинфикују те вентилације, као и 3Д камере које откривају пукотине у димњацима.

➔ **Образовни профил димничар не постоји више у формалном систему образовања. Постоји ли интересовање младих људи данас за овај посао?**

- Нажалост, све мање. Знате,

Легенда о срећи и димничарима

Постоји прича из средњег века о грофици која је приређивала бал у свом дворцу. Када је слуга заложиио камин пре доласка званица, дим је почео да куља на све стране. Неки од присутних су се успаничили, а они прибранији позвали су димничаре, који су убрзо стигли и средили све пре почетка бала. Ту се грофици отео уздах "Ах, моје среће" и остао запамћен до данас

овај наш посао није претерано физички тежак, али је доста прљав. Нама млади дођу, буду неколико дана, месец дана, виде да је то прљаво, не снађу се ту и траже нешто друго. Нема нас довољно и постоји велика потреба за димничарима јер не радимо само у Београду, идемо и по централној Србији и градовима других република.

➔ **Ваш посао носи са собом и одређене ризике. Да ли сте имали неку ситуацију која је била опасна по живот?**

- Ми морамо да прођемо, пренего што почнемо да радимо, одређене тестове припреме, пресвега мислим на висинску припрему. Ко се плаши висине, не може да ради овај посао. Имао сам пре неколико година ситуацију клизања на крову. Једној баки, на Бановом брду, није могао димњак одоздо да се одради, а био је мраз и ја сам отишао до димњака, али кад сам се враћао, почео сам да проклизавам и ноге су ми дошле до олука, нисам могао ни горе ни доле. Срећом, колега је био ту да прискочи у помоћ, тако да се на крају добро завршило. Ризичне ситуације постоје и кад је пожар јер димњак може да се упали сам од себе ако се не одржава с обзиром на то да наши људи ложе све и свашта у пећима и ствара се ка-

тран и смола, која се лако упали. У тим ситуацијама често морамо да будемо присутни, дежурамо са

ватрогасцима, остајемо некад по цео дан јер кад се то заврши, следи чишћење свега што остаје иза пожара. Димњак се првенствено чисти због заштите од пожара и због заштите животне средине.

➔ **В е - рују ли људи још да сусрет са димничарем доноси срећу?**

- Верују већином старији суграђани јер многи припадници млађих генерација не знају за то. Зауостављају нас на улици, него сада наше нове униформе немају дугмад, али нам траже длачицу од четке, за срећу. Имали смо обичај пре неколико година да делимо у Кнез Михаиловој улици пред Нову годину мале имитације четке.

➔ **Свакодневно се сусрећете са људима различитих карактера. Сигурно имате много анегдота с терена?**

- Дешавају нам се разне ситуације, некад и смешне. Једном приликом смо на позив отишли код човека да извадимо циглу из димњака. Али се појави новацигла. Комшија комшији намерно убацивао цигле у димњак. Ми се таман вратимо, он нас зове поново. Три пута смо се враћали.

ЕЛЕНА СТОЈАНОВИЋ

ЗЛАКУСКО ЛОНЧАРСТВО НА УНЕСКОВОЈ РЕПРЕЗЕНТАТИВНОЈ ЛИСТИ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА

Српски лонац за "памћење света"

Унесков међувладин комитет за очување нематеријалног културног наслеђа донео је 16. децембра 2020, на 15. редовном заседању, одлуку о упису злакуског лончарства на Унескову репрезентативну листу нематеријалног културног наслеђа човечанства. Злакуско лончарство је четврти елемент нематеријалног културног наслеђа Србије који је уписан на репрезентативну листу, а први из домена занатских знања и вештина.

Номинацијски досије којим је злакуско лончарство предложено за упис у циклусу 2019-2020. припремио је Центар за нематеријално културно наслеђе при Етнографском музеју у Београду, на основу одлуке Националног комитета за нематеријално културно наслеђе и Министарства културе и информисања Репу-

блике Србије. Номинација је припремљена у сарадњи са предлагачима елемента Музејом на отвореном Старо село Сирогојно и Удружењем лончара Злакуса и уз подршку локалне самоуправе, институција културе и образовних институција укључених у очување традиционалне вештине израде кермичких посуда на ручном колу (витлу). У одлуци се подсећа да се

израда злакуске лончарије односи на знања и вештине у вези са израдом посуда за термичку обраду хране, које се користе у домаћинствима и ресторанима широм Србије, а израђене су од глине и калцита, чија су налазишта у непосредној близини села Злакуса, у западној Србији. Знања и вештине израде се углавном преносе унутар заједнице, најчешће у оквиру самих породица, непосредним учешћем и радом са искусним занатлијама и представљају важан израз идентитета његових носилаца.

На репрезентативну листу нематеријалног културног наслеђа човечанства Република Србија је уписала обичај прослављања породичне славе 2014, традиционалну народну игру коло, елемент из домена извођачких пракси, 2017. и певање уз гусле, део традиционалног усменог стваралаштва 2018.

АУТОРСКИ ТЕКСТ БРАНКА БОЈОВИЋА ака БАНЕТА САНШАЈНА

АУЕЕААА, brothaz and sistaz, What up? Straight up!!

Писањем колумни или, једноставно, давањем својих визија Борби ка Позитиви, покушавам да представим ту борбу кроз много тога проживљеног у животу, и доброг и лошег, обогаћено садржајима из разних литература које читам, а потом процесирам.

Процес трансформације психе ка позитиви је за неке ствари лакши, а за неке тежи.

Што кажу: “А ђе, ба, запело?” или “Вук длаку мења, а ђуд никад”, што јесте тачно, али ја ипак капирам да ту нашу ђуд можемо доста да прилагодимо, да некако натемпирамо, да нам буде лепше и готивније у животу.

И раније сам наговештавао да ћу се надовезивати о нашим мислима.

Овог пута идемо од нашег старта, од тренутка кад почињемо да будемо свесни себе од раног детињства.

Кажу да деца упијају од самог почетка, прво до треће године, да им све то улази у под-

ФОТО: LIVE PRODUCTION

упражњава да би што више елиминисао те дубоке негативне информације инфилтриране од другог родитеља.

Један од примера јесте да сваки пут кад имамо осећај да смо жртва, ми потврђујемо да и даље желимо да се осећамо као жртва.

Сваки пут кад се пожалимо, ми као да томе дајемо на значају да и даље остане присутно.

Кад се наљутимо, ми као да потврђујемо да и даље желимо присуство беса у животу.

Па, рецимо, јадиковања, она су заје*ана, увек побеђује јер их има више и праћена су јаким емоцијама. Па оптуживање, исто јака негативна енергија.

Треба избегавати расправе о проблемима, о лошим везама, болести, сиромаштву итд. јер што више говоримо о проблему, он и даље остаје ту.

Свему овоме наведеном треба дати позитивну контру.

Контру у виду позитивних реченица и те реченице треба непрекидно понављати у себи. Јер кад и сами водимо дијалог у себи, нек он буде

Где ти стављаш на црвено или црно?!?!

свест, а после тога лагано од четврте-пете године почињу да се обликују стечене особине.

Урођено фурамо у себи пренесено генетским кодом од предака, а стечено оно што смо стекли током живота.

Колико је велик и сигурно најјачи утицај, првенствено наших родитеља, па секундарно утицај околине.

Родитељи из крајње добре намере пребацују своје програме деци, онако како су их васпитавали њихови родитељи. Колико су успели праве ствари да нам пренесу, исто толико има и могућих “грешака”.

То је просец васпитавања где “нико није крив”. Постоје многи примери где, учећи децу животу, родитељи аутоматски уносе у своју децу разне личне страхове или да деца нису успешна у нечему, што су, у ствари, родитељски недосањани снови.

Информације које добијамо у детињству некада могу бити озбиљан рулет. Родитељи из добре намере пребацују своје програме деци, онако како су их васпитавали њихови родитељи. Колико су успели праве ствари да нам пренесу, исто толико има и могућих “грешака”

Често умеју и да машу деци прстом испред носа и да им убацују информације које ће остати дубоко урезане у подсвест сваког детета. Те информације могу да буду озбиљан рулет.

Самоосвешћење у неком тренутку наших живота је врло битан моменат. Да искривљене или погрешне информације тј. ставове полако исправљамо. Сви ми имамо многе примере из својих живота, али ево овом приликом бих споменуо другара са бившег радног места.

Он је човек, на први поглед, стварно успео у животу: брак, породица, добро радно место.

С обзиром на то да смо често

блејали заједно, једном приликом ми је отворио причу из детињства колико је попримао 100 посто различиту енергију од својих родитеља.

Једно га је стално грувало ставовима да он није цабе овде на овој планети, да је ту да би направио многа велика дела и у принципу му убацивао те продорне програме што га је извело на прави пут.

С друге стране, други родитељ, откад зна за себе, стално присутна нека негативна енергија, негативно опхођење према њему, директна спуштања, омаловажавање итд.

Тек тад сам схватио што он, као веома успешан човек, и у

каским четрдесетим још има проблем са алкохолом. Није класична “алкица”, али и даље му га с времена на време даје у појачаним количинама.

Та негативна енергија у свим облицима од другог родитеља којом је он био озрачен током свог раста и развоја је учинила да он и даље мора да има неки филтер-ресет тј. алкохол.

Оно што је добро јесте да се то временом јако смањивало и буквално задржало у виду неких репова из прошлости.

Овај пример спомињем и из разлога пошто читамо сличну литературу где ми је он сам скренуо пажњу на више практичних примера које он

што више пун позитиве, добре воље, наде, позитиве и самопоуздања.

Важно је да те реченице позитиве стављамо у садашње време. Јер, понављам, поента ћуприје је да се ми сад осећамо добро да би нам будућност била таква.

Значи “имам”, а не “имаћу” или “ја сам”, а не “ја ћу”.

Јер док год га пребацујемо у будуће време, наше “добро” ће остати неухваћено негде у будућности.

Начин на који размишљамо је начин на који привлачимо искуства. Оно што одаберемо да мислимо је оно што ћемо добити од живота!